

MAGYAR NŐK LAPJA

A. M. N. MŰCSÉM
MAGYAR NŐK

II. EVFOLYAM 26. SZÁM

SZERKESZTI PAPP JENŐ

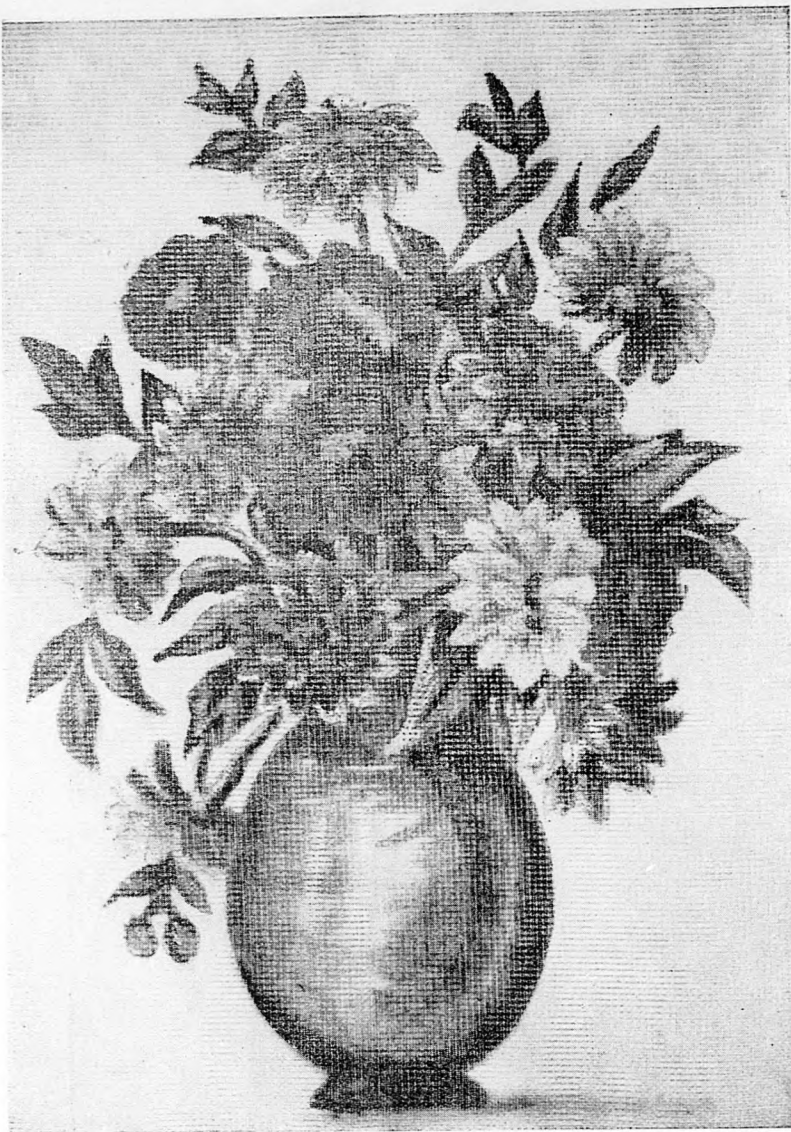
BUDAPEST, 1940. SZEPT. 10.

FOTO: ANGELO IV., VÁCI-UTCA 24

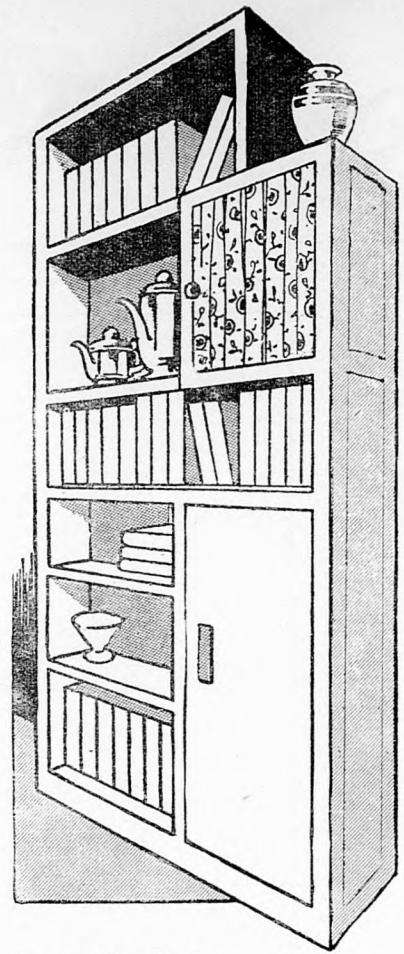
ANGELO
PHOTOS

Dr. ebesfalvi Kazatsay Emilné csiktiborczfalvi Lázár Jolán m. kir. hadbíró százados neje,
az országoshírű előadóművész

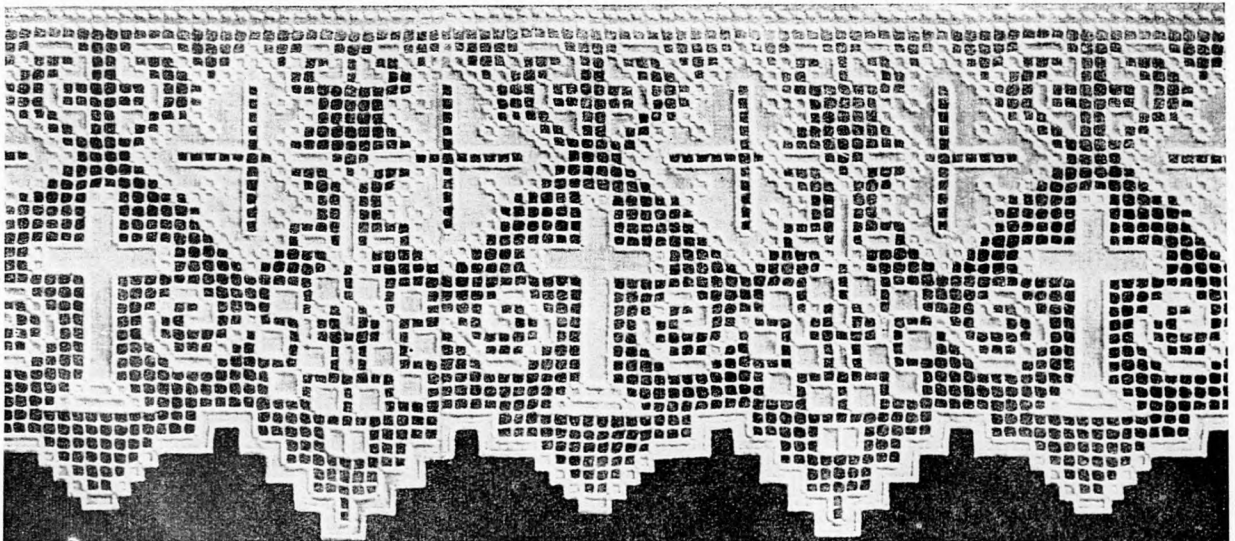
Gobelinkép

Leírása kézimunkarovatunkban

Újszerű könyvvállvány

*A MUL Kézimunkaboltja
szeretettel várja e lap
kedves előfizetőit*

Kalotaszegi hímzéssel díszített oltárterítő

Leírása kézimunkarovatunkban

MAGYAR NŐK LAPJA

II. EVFOLYAM 26. SZÁM

BUDAPEST, 1940. SZEPT. 10.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Posta-takarékpénztári csekk száma: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olasz-

SZERKESZTI

PAPP JENŐ

országban: egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

MEZŐSSY MÁRIA

Levél Kárpátaljáról

A SZÜZ-ORMOK LAKÓI. Rahó, augusztus. Faházikóik fent vannak az erdős ormokon, ahová leereszkednek a felhők és ők felhőben alusznak. Úgy nézek fel ezekre a házas-csigákra, hogy megejt a gyermek-sejtellem és látom a hegyi manót a szikláknál kiugró peremén. De a hegyi manó most orrára nyomja ujját és nem a házas-csigákra csodálkozik rá kimeresztett szemmel, hanem az új életre, mely felveri a gyönyörűséges kárpátaljai vadon csendjét. A hegyi réteken az óriás lány sem a szántóvető embert veszi már tenyerére, mint „csodabogarat”, hanem futtában a motort, mely sokféle alakban futkos most a kárpátaljai szerpentineken. Rácsodálkozik az emberre, aki nemcsak füstösörű kis hegyi teheneke, nagygyapjas bégetőket legeltet, nemcsak fát dönt és usztat, hanem felhordja a folyók medréből a vizmosta kerek sziklákat, halomra rakja a parton és kalapáccsal megtöri, mint gyermek a diót. És új formát ad a kőnek: ami a mélységben volt, azt közel emeli a felhőkhöz, amit ősidőtől a vizek mostak, azt a betyár hegyi szelek tenyerére rakja. Egyik modern ház épül a másik után. Az új élet sebet ejt a földön, bele ás a vadon hátába, mélységet fúr a vasbetonnak. Élőbe gyökereztetni az élettelen, hogy az is új életet kapjon. Kivirul a modern szálló, így plántálja szét magát a főváros. Valóban itt van Budapest. Ismerős arcok bukkannak fel. És itt van a magyar vidék is, mely sugárirányban összefut a vadonból is a fővárosi találkozóra. Este már itt is tündereztettek a hajfűrtök, korall-vörösek a körmök, tulságosan öltözködik mindenki. Minden éppen olyan, mint máshol, noha úgy vágyom utána, hogy minden más legyen itt, mint máshol. Hogy az ember is kövesse teremtésben a Teremtőt, aki itt egészen másnak alkotott mindent. Ülök a Tiszaközben, egy nagy sziklán, a Fehér- és Fekete-Tisza összefolyásánál. Milyen más itt a Tisza, mint Szegednél volt! Kristályos zöld, mint a smaragd és hűs. Rossz festő szikláknak festené ezt az áttetsző hús keménységet. Kissé távolabb tölem egy másik benyúló sziklán gyerekek sütkéreznek. Pucéran kirakodtak a napra, mint a gyíkocskák. Vad-édes öröm ez! Nyolc kis testvér. Nyolc kis fejecske a keménytarajú sziklán. Megszorul szívem kö-

rül az ijedelem és a féltés: jaj, ha hozzákocann! De a hegyi gyermek fejének helyét lágyít a szikla. Másként hányják itt boglyákba a hegyi rétek szétfésülte virágos szálait: a szénát; horgas vázak állodálnak földbeásva, azok várják a más virágos, más illatú szénát. Más halat adnak a patakok. A zúgók alatt, ahol a szikláról lezuhan a smaragdszínű víz és szétporzik, a habban lebben a karmazsin-pettyes pisztráng. A szédületig lesem az örökkön pengő gyöngyöt, míg felveti magát egy, ezüstösen csillan a napban, aztán újra egy, meg újra... Déliben már az én szabad-tüzemen, parázshevítette lapos kövemen hajlik a pisztráng karcsú gerince és készül eledelnek a mandulahúsú hal. Zúgóföltötti tűzhelyem körül már ottthont érzek, takarítok s mielőtt elhagyom, nyársamat a földbe szúrom, hisz kemdőre tintával ráírom a legszebb óhaját: „Szébb jövőt!” ráköttöm kis zászlónak a nyársra és dalolva megyek tovább, hiszen más zúgó fölött új ottthont lelek. Kedvem kerekedik és úgy mulatom magam, hogy egyest adok, vagy hármast, vagy ötöt a tutajosnak aszerint, hogy milyen ügyesen kormányozott a kanyarban, hogy fekiüdt rá a hatalmas fenyőszálakkal az ár sodrára, ütdött-e a hid alatt? És milyen más itt az eső és milyen más a napláng! Mintha itt lenne kölyök az eső is, mint a vizek, úgy elpityeredik, olyan szaporán pereg s nyomban derül. A hegyi szél is csak lurkó, átér a bőröm minden porúsán, néha gonoszul, máskor szeliden incselkedve csak arcon legyint. A nap a fejem bübjába löveli nyilait. Érzem, érzem, hogy fullánkossá hegyivel teletüzdelte. És milyen pajkosan csinálja: átnyalazza a felhőket, rejtekből támad, mint az indiánt játszó gyerek. Lám-é, gyerekek látok itt a vadonban mindent s ami kinez még, arra sem tudok haragudni, csak úgy zsörtölődöm, afféle műharaggal, mint az én kis Kamillámmal szoktam. Gondosan csomagolva szállítják ide a gyümölcsöt, kaphatnék, amilyet akarok, de én itt a „más”-t keresem és magam szedem erdei bözöt alatt a számócat és reggel az álom lázát fanyar áfonyával hűtöm és mezüláb a patakban gázolok. Újra születek és kiadtozom: milyen gyönyörűséges ennyi vad szépséget ilyen tudatosan megélni. És eb-

ben a nagy elragadtatásban hívok mindenkit: jertek és hagyjátok, hadd kuszálja hajjaitokat a szél, hadd vágja a forró ereket ez a most született víz, aztán heverjétek el és nézzétek alulról felfelé, hogyan billen a világ, milyen zümmögő duruzsolással dajkál itt a föld és mennyi titok, álom-sejtellem, élet lapul körülöttünk, felettünk, alattunk, távolabb abban a zord-zöldben, ott, abban a páras kékben és abban a sárga napfoltban a hegyi fensíkon. És még valami szép csodát találtam: asszonyokat, akik beteljesítik az isteni gondolatot és nem restek 15—18 gyermeket életre hívni. Csak az a baj, hogy tölük hamar visszazedi a föld, mert nem tudják, hogyan kell az életet megtartani. Csak annyit tudnak, hogy a Teremtő akaratában célja van a csóknak s ők ezt az akaratot beteljesítik. Ott jön a zöldkeresztes testvér. Cipője a zsebében van, kerékpárja a vállán, most ereszkedett alá a hegyi ösvényen, a hid messze van, át kell lábalnia a Tiszán, mert sok-sok ösvény várja a rahókörnyéki hegyeken és meg kell tanítani a hegyi asszonyt arra, hogyan kell megtartani a gyermeket. Hogy amikor hullutja van, nem kenőcsöt kell kenni a hasára és ha fáj a torka, vagy köhög, nem ráolvasó igét, imát kell mormolni fölötte. Kedves testvér! — könyörgöm — tanítsd meg a hegyi asszonyt arra, hogy megtartsa a gyermekét, de hozd el a hegyi asszony példáját a nagy lapályok asszonyának, a városok és faluk asszonyának, hogy a Teremtő akaratában célja van a csóknak, az elrendelt páros életnek s ha nem érti meg és nem teljesíti be ezt az akaratot, akkor elveszünk. Pedig ezek a hegyek s a bennük eredő vizek mind meglesznek, tán csak a vízmosságok útja változik és nekünk nem lesznek utódaink. Kinek csiszoljuk nyelvünket mindig ékesekben szólóra? Kinek építünk? A városok, faluk és a nagy lapályok asszonya világos értelmével nem fogja föl ezt a teremtő Akaratot, hanem a maga játékszerének, cicomázó bábujának hiszi a gyermeket? Látom, hogy beültetik a fodrász naptalan jülkéjébe, hogy szög-haját csigákra szedessék. Most ez mind eszembe jutott a kárpátaljai hegyek között, ahol folyton születnek és újjászületnek a dolgok....

Figyelem a hegyi asszonyt. Ünnepi szöttese mélybordó vagy karmazsin. Ráncolt rubaszkája kékesfehér. Mozaikos nyak, ujj- és vállhímzéssel. Bordó gyapjú a harisnyája, szíjjalfűzött a bocsora, gyapjas bégető bőrből készült, rézzel veretezett, hímes, bojtos kozsuh-ja. Az új élet azonban már a vadonban járklál ledér selymeivel. A boltokban megtalálja azt, amit a városok cifra asszonyán lát s a hegyi asszony is kezdi a cifrakodást. A hegyi asszony eldobálja a vásznat s fényvirágos selyemmel cseréli. A selyem azonban megcsúfolja: a patakban ronggyá foszlik a sulykoló alatt és a kavicsok vihognak, a hegyi manó pedig számárfület mutat csúfondósan a sziklák kiugró peremén: a selyem bosszút állt, mert a hegyi asszony megcsúfolta a sulykolóval és kékítővel! A modern haladás tehát ott sodorja őket, ahol nem kéne, azt lojja ki öltözetükből, ami a lényeg, ami gondolkodásuk s lelkeségük erejével egyesülve létrehozta valamikor ezt a táji adottságokhoz alkalmazkodó kárpátorozó népviseletet. Azon tünődöm, hogyan lehetne a haladásnak ettől a rosszul felfogott formájától megvédeni és üdvösebb útjára terelni őket? Mert feltétlenül védelemre van szükség ott, ahol nincsen elég erejük az — életmódjukhoz nem alkalmas dolgokkal szemben — ellenállásra. Fejszés erdőirtókkal, köteles, bőrtüszös tutajosokkal szóbaállok és leolvassom rubaszkájukról a behíméztett évszámot és kiszámítom, hányszor van meg a vászon régiségében a műselymrongy tiszavirág élete. Bizony sokszor! S ha kiszámítottam a hetenkénti legalább három böjtös, két heverős és talán két dolgos-napi jövedelmüket, úgy látom: kevés lesz selymemre, hiszen enni is kell és „vidtő“-ra is. Vasárnap korán felkelek. Még „pipáznak“ a hegyek és vándorpára vonul a gyönyörű hajlatok fölött. Megyek „ténferegni“. Mert itt a séta, a korzó ugyancsak más. Ténfergés. Most aláérezkednek a hegyilakók az ormok közeléből is. Andalognak, ücsörögnek. Néhol egymásnak fordulva megáll-

nak, összetorlódnak, mint zsílipen a hab, majd szétoszlanak észrevétlenül. Szól a harang a görög szertartású templomban s alig észrevehető lassan már a templom felé hullámlik a rahói ünneplő élet. Előbújnak a homályos, szesz-szagú kocsmákból. A templom magába fogadja az dhitatra készülőket, de vannak, akik nem mennek be, noha elég hely lenne számukra. A vaskerítés kőpadkájára ülnek, ölbéjítik összekulcsolt kezüket és revületbe merülnek. Mások orcájukat a templom falának fordítva buzgólkodnak. Ezek a vezeklők, „tisztátalanok“ vagy fogadalmasok, akik önkéntesen száműzik magukat a templomból bizonyos időre. Testükön kenőcsök, sebforszató menták, ráolvasás közben bogozott kötések vannak a kozsuh alatt. A templomban síránköz ó-dallamokat zsolnároznak. A templom napfényes, megelevenednek a színek, gyönyörködötet a tarkaság képe. A drága kásmir-kendők alvadt vérhez hasonló bordó színe most rubintosra olvad. A kicsinyeket is egészen úgy öltöztetik, mint a felnőtteket. Bocsorkaikatban ide-oda tapikálnak a zengő ének alatt. Szépek és egészségesek. Csak ne tudnám, hogy tizenöt-tizennyolc gyermekből csak kettőt-hármat felejt életben a Gondviselés! Mise után a középső útra vonulnak. Most mosoly árán előbb még zárt arcukon és vidáman beszélgetnek. Megnézegetik a nyaraló idegeneket és megkérdik egy-egy nekik tetsző ruhadarab árát. Én is kikérezem őket. Kiderül, hogy pompás öltözetük értéke felülmúlja jóval a hegyvidékhez stilizált városi kozsütümök értékét. Egy ruszin, vagy hucul hegyi menyecske kásmir-kendőtől, gyöngyöstől, arannyal átszőtt szoknyástól, pende-lyestől, bocskorostól és gyapjas bégető bőrből készült cifra kozsuhhal 500 pengőre becsülhető értéket hord magán. Az egyik sarkon van a rahói szép csuda. Az új „muzsikáló ház“, csak éppen a kacsaláb hiányzik alóla, hogy azon forogna. Összkomfortos, étermes, kávéházas szálló, melynek már virágos terraszja is van. Bent

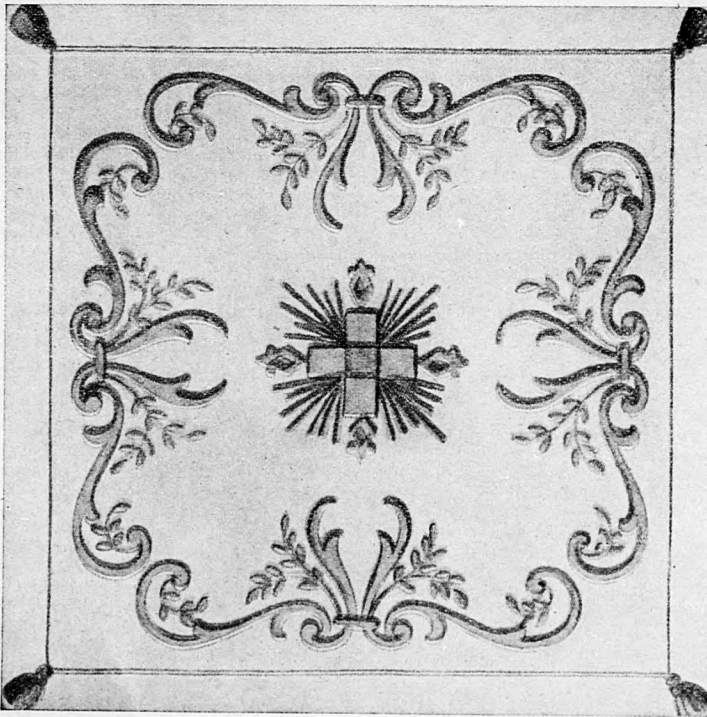
tarka sugarú lámpák szípkórázzák a fényt és „soha nem hallott“ muzsika szól. Ó, de kár, hogy a hegyi ösvények olyan hosszúak! Négycorajárás a közelebbije, hát még a hosszabbja! Pedig itt van nézni, csudálkozni való! Igaz gyönyörűséggel figyeltem őket és igyekszem én is az ő szemükkel nézni azt, ami az én szememnek olyan, mint akárhól. Kiválasztom azt, aki legjobban ámul és mellé szegődöm. Egyszerre hozzám fordul a hegyi ember és szép-magyarul azt kérdi:

— Hol van Ferencjóska?

Igen ezt kérdezte. Mert „ha Rahón ilyen csuda van és ilyen fény és ilyen muzsika, akkor hol van „Ferencjóska?“? Megtudom, hogy az én ámuló hegyi emberem több, mint húsz esztendeje nem ereszkedett alá az ösvényen és nem nagyon érdeklődött a világ felől.

A zugó fölött a felhőkben pedig lassú az élet üteme. Az örökkévalóság szongása dajkál, ott nagy szunnyadás van. Egyetlen irányjelző a Teremtő felé mutat s ebben a határtalan térben és felmérhetetlen időben ez az együgyű gyermeki kérdés érthetőbb, mint amilyenek a pillanat döbbenetében hittem. Hogy ujjongtam aztán: Ó Istennem! Egy ember, akinek én most olyat mondhatok a változó világról, amit füle nem hallott, szeme nem látott és értelme, akár a sík lap, úgy tárulkozik felém. Amit én most mondok neki, bele vésődik, mint gyémánt-karcolat, felviszi magával a felhők közelébe. Gondolatom sebesen kereste a szókat és a felelősségért megővezett. S ekkor történt valami. A kérdéssel rám meredő szempár a végtelenség olyan tiszta síkját mutatta s az én hegyi emberem anynyira a teremtés közelében állt és oly közel a Teremtőhöz, hogy én, aki szemléltem őt, egyszerre kicsi lettem és hittem, hogy ő nagyobb dolgokat tudna nekem mondani, mint én neki. Mert ő arról beszélne, ami örök és én csak arról, ami véges, mulandó. És így nem beszéltem neki arról, hogy „Ferencjóska“ régen meghalt és már nem jár ott, ahol magyar élet van, fény és muzsika. És, hogy sokan mások is meghaltak, akik a magyar életben nagyok voltak. És, hogy húsz esztendeig csehek uralták Kárpátját; és a kékülő virágos völgyekben mikor puskaropogás szólt, nem medvét, nem „erdei bácsikát“ hajtottak; és nem jókedvű vadászok kürtje verte fel a hajnali erdő csendjét, hanem küzdelem folyt újra és újra azért a földért, mely „napkelte-től jött lovasokat látott leereszkedni az ezüstmeredeken“. Csüggttem a hegyi ember ártatlan szemén és nem indult meg ajkamon a késői híradó. Majd tanított én — gondoltam — másokat, akik tudásban ugyan nagyobbak, de ártatlan emberségben kisebbek nálad. Azokhoz elég nagyinak érzem magam, hogy tanítsam őket. A te szüzi világból pedig nagyon halkan kisonok. Aztán felfelé néztem az ormok felé. Még hallottam, hogy a hegyi ember mástól is megkérdezi: „Hol van Ferencjóska?“. Hallottam, hogy a túristák kacagnak és egy hang így kiált: „Ó, a butaszent!“ én meg így fogalmaztam utána: „Ó jótékony, együgyű, gyermekké-gyámolító szent butaság!“ És én, aki előbb még örültem, hogy milyen gyönyörűség mindent tudatosan megélni, ami van, most irigyeltem a hegyi ember szüzi tudatát, melyen nem szántott végig az idők viharja a ferencjószefti időktől máig, a hegyi viharok meg nem tettek benne kárt. Ha valaki kimondja majd neki az első szót, én boldogan tanítom tovább. De ahhoz nem volt erőm.

Igy láttam én Kárpátján egészen mást, mit mások, akik túlrendezett fűrtökkel Kárpátján is csak ott járnak, ahol minden éppen olyan, mint Budapesten, Balatonkenesén, vagy Kassán.

Hímzett kehelytakaró

Leírása kézimunkarovatunkban

A MÁSIK...

IRTA LÁZÁR ISTVÁN

Állott az udvar végén, a napsütésben s gondolkodott. Arcán szinte lecsurgott a fény, homlokán két árok, setét redő. Meg se moccant, csak állt irombán, mint valami nehéz agyagszobor.

— Ábris — intette oda a szolgálégényt.

— Mit parancsol, Miskey uram?

— Valamit kérdezek tőled, de emberségesen felelj nekem — fordította rá a szemét. — Hová jár úgy minden déltájban a feleségem?

A sutyólegény megijedt.

— Eljárm eljár, de nem t'om hová — vallotta be őszintén. — Csak megy s jön, egy órába telik...

— Hm — töprengett a paraszt. — Nem vettél észre valamit? Nem jár ide senki? — Nem — rázta a fejét.

— Hm... — pislogott Miskey sötéten. — Kettévágom...

— Ne — hökkent meg Ábris. — Jobb asszonyt nem igen láttam... Hogy hová jár? Legjobb, ha megkérdi tőle maga.

— Ót hónapja nem beszélünk egymással, hiszen tudod — mondta bősziúlen. — És amióta a gyerek is meghalt, még jobban meghasonlottunk... Beszélhetek hát veled?

— Ha muszáj, igen — vélekedett Ábris félénken. — En slégóra venném a feleségemet...

— Megtudom én anélkül is — kapta föl a fejét hirtelen. — De az Isten legyen irgalmas neki...

A napraforgó tányérrarca delelőre fordult. Nesz hallatszott a ház felől.

— Ott megy — intett Ábris gyerek.

Az asszony lejtött a tornácról s kisurrant a kapun.

— No, most... — mormogta Miskey. Karjára vetette szakállas fejszójét s indult az asszony után. Kij a kapun. Akkor fordult be az a túlsó utcasarkon. Ment egyenesen.

Milyen elszánt! Attól sem fél, ha meglátják. Mégis van a járásában valami lappangó titok és félelem. Mit visz abban az edényben? Bizonyosan ebédet a segédjegyzőnek. Vagy ki tudja? Mindjárt elválnik, csak el ne tűnjék szeme elől... Az asszony átment a patak hídján s a fűzes alatt tovalebegett. Milyen lenge szépen jár, pedig nagy bánatot cipel a szívében. Meghalt a gyereke... és az a másik régebbi csapás is, ami érte... Új szerelemben keres vigasztalást. Csak az a csodálatos, hogy még nem kezdte ki a hír...

— Hm — pillogott sötéten. — Hát igaz, hogy a férj soha, vagy csak a legvégén tudja meg...

Vett ugyan észre bizonyos jeleket, hol számozó, hol lenező tekinteteket, de sohasem törődött a faluval. Óbenne ezeresztendő, úri vér lobog, régi-híres vezér leszármazottja, ha idők folyamán paraszti sorba került is a család. — nem sokat törődött a sandatekintetű paraszttal, kik irigylik szép, világosszarvú ökreit, kőházát s nagy, címerköves földjeit. Igen, most érti meg, miért nézi le tükön a falu; hogy alig köszönnek neki az emberek... Mert az asszony őrzi az ura becsületét s lám az övé így herdálja el... — Hová, Miskey uram? — jött szembe vele a kisbíró koma.

— Megyek — vetette oda félvállról. — A dolgomra megyek...

— Csak aztán jól lássa el — sunyorgott a kisbíró sértődötten.

— El én... — dohogta magában.

Ez is tudja! De hol az asszony? Mellékutcaiba tért. Ki lakik arra? Megtorpant — Tán csak nem őhozza jár? — vált a képe hamuszínűre. — A malom!...

Ott zuzmorgott a kanyari patak partján, tőrik a búzát a koplató kövei. Olyan a fűzesben, mint valami elárvelt madárfészek. A boldogtalanság lakik ott... Ni, az a fekete kerék!...

Az asszony bement.

... Mit keres ott? Hiszen Julis él ott, aki miatt annyit szenvedett... Innen jött az első csapás, emiatt szakadt el a feleségtől, hogy már öt hónapja nem beszélnek egymással, úgy meghasonlott a szívéük. Mit akar ott? Vagy összefogott a két asszony ellene? Ki tudja, miféle összeesküvést szőnek titkon? Vagy az is lehet, hogy a felesége valakivel itt találkozik...

Megállt a malom kapujában s benézett az udvarára. A zsilipeken zuhogva omlott le a víz s forgatta a nagy malomkereket...

Bemen-e? Végérejár a dolognak. Megszorította szakállas fejszójét s belépett elszántan, bármi lesz...

Muskálli virágzott a malomház ablakában, szép bokros-muskálli, vagy öt cserép. A vén fűzfák csendesen sóhajtoztak, rajtuk még a tavasi áom, az aranyporos bárkafűzér. A malomgarat halkán dobajlott, a hét koplatókövek nyiszorogva törték a búzaszemeket. Rengett a malomház, mégis csend feküdt rajta, valami bánatos csend. Miskey szíve elszorult. Járt ő ebbe a malomházba eleget... Juliskához, még legénykorában pitvarolt neki, de más lányt vett feleségül, a szép Bara Esztert a szomszéd faluból. Csak-hogy Julis nem tudott lemondani róla, visszakövetelte a szíve jussát és maradt minden a régiében, míg egyszer aztán a malom tetejére is rászállt a golya és tönkrement mindhármuk élete...

— Hadd lám — dünnögte maga elé. Odasompolygott az ablak alá és hallgatódzott. Csendes sírás hallatszott bővülről, vigasztalan, egyhangú sírást, mint a tavasi fűzfaspoké. Ki sír? Megismerte Julis hangját. Csak most az törtebb, fátyoloztabb, gyöngébb és szomorúbb... Behajolt oldal és benézett a virágok között. A lélegzete is elakadt.

Ott feküdt Julis a szoba mélyében, karja soványan fehérlett ki a hús árnyékból, arcéle megnyúlt s kiszögletesedett. Kép, aminek csak a rámája maradt meg. Ágya előtt, a bükkfaszéken orvosságos üveg.

— Beteg! — rezzent föl Miskey. Aztán körbejártatta kutató szemét. Hol a másik? Az is ott volt. Ott ült oldal egy kicsi háromlábú széken és...

Rámeredt. Szinte megkövült a szeme. Mi ez?

Szoptatta a gyereket... Édes anyateje bőségesen csurgadozott le a pólyásbaba szájaücskén. Az ő fiatal pufók arca még kerekébbre dudorodott, s boldogan nyögöcsélt bele, ahogy szívta magába mohón a legszentebb eledelt... Nézte Miskey. Arcán kín és ámulat. Aztán elhúzódott az ablaktól s kezét a szívére szorítva, megállt az udvaron.

A pléh harangocska zakatolni kezdett bent a malomban, a garat lejárt. A koplatókövek zúgni kezdtek élesen, hogy a malomház rengett bele. A nagy, fekete kerék kint ezüstösen verté a vizet.

— Istenem... — mormolta Miskey megrendülve.

A malomház ajtaja kinyílt s az öreg molnár kilépett az eresz alá. Ősz bajusza csupa liszt, vastag, zuzmarás szemöldöke alól szárazon fénylett ki a szeme. Megpillantotta Miskeyt.

Kőarca megmozdult, táncot jártak rajta a redők, aztán lehült ismét s az eresz alól lassan, fáradt, vontatott járással jött Miskey felé.

— Mit keresel itt? — rezzent meg a szájaszéle.

— Az asszony után jöttem... — tördelte Miskeyt.

Nézték egymást egy darabig.

— Itt van — bőltintott az öreg molnár.

— Odabent van... A szent.

Miskeynek beleremegett a szíve.

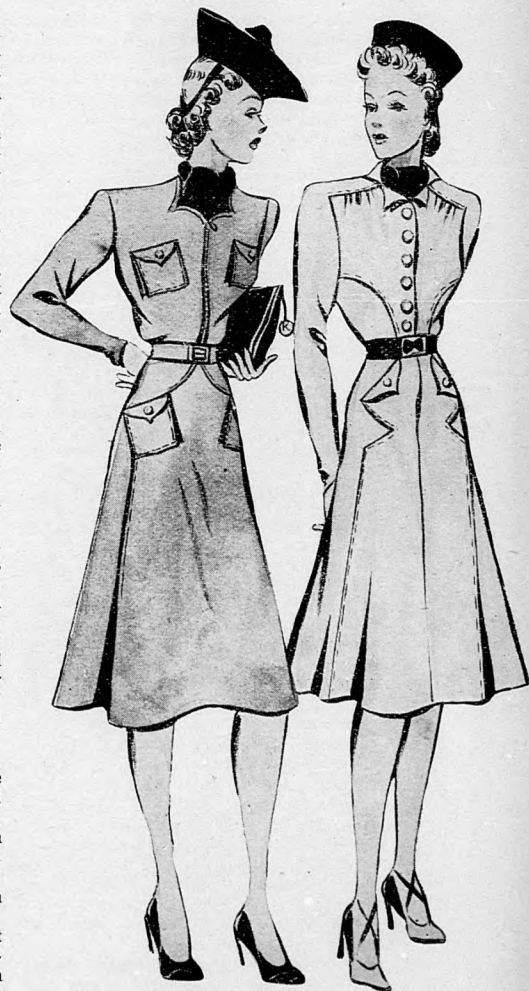
— Az orvosok már lemondtak Julisról — sóhajtott az öreg csüggedten. — Elsenyvedt nagy bánatában... Megtudta a feleséged és eljött, az áldott, hogy ne haljon éhen a — gyermeked.

Miskey eltakarta arcát s felzokogott.

— Üristen, micsoda kint érzek! — jaddult föl kétségbeesve. — Az Úr büntelt engem... Ki veszi le a szívemről a terhet? — Majd ha meghal Julis... — horgadt le a molnár feje. — Akkor majd...

— Bemegyek! — lángolt föl Miskey — Bemegyek és leborulok...

— Ne — intett az öreg. — Nincs helyed ott. Járj békességgel...

Divatos őszi ruhák

MERT SZERETLEK!

Lady Evelyn Lloverey ezt a levelet kapta férjétől, Charles Lloverey lordtól, aki helyettes államtitkár volt az igazságügy-minisztériumban:

Kedves Evelyn!

Amikor e sorokat megkapod, talán még nem fogod tudni, mi történt néhány órával ezelőtt a klubomban. Nagyon kérek, ne ijedj meg, szerelmem — én... öltöm! Igen, le kell írnom ezt a szót, mert ez az igazság — lelöttem Gonzales-t. José Alguira de Gonzales urat. Ő halott s a gyilkosa én vagyok!

Nem tudom a nyilvánosság előtt kitergetni, hogy mik voltak tettem okai, ezért kell menekülnöm. Félóra múlva egy teherszállító hajó Ausztráliába visz. Ott megpróbálom új életet kezdeni, mely méltó legyen hozzám és hozzám. Addig is kérek, Szerelmem, légy türellemmel és várj, én csak Reád gondolok és kettőnk jövőjére.

Hogy mindent megmagyarázzak, kissé messze kell kezdenem. Négy hete jött Gonzales a körünkbe, de megelőzte őt rejtelmes híre. Azt süttögték, hogy ez a chilei, akinek életkorát meghatározni bajos, bronzszínű arcával szinte titokzatos hatalommal bír minden nő felett, akár egy barátjának a felesége, akár egy vendéglátó gazdájának a komornája. Emlékszel talán rá, hogy a madridi követéségtől jött. Buzgó nyelvek még a legelkelőbb körök hölgyeinek a neveit is emlegették, mint olyanokét, akiknek kegyével ő kérkedhetett. Mi a klubban kénytelenek voltunk őt udvariasan fogadni. Semmi becsületsértőt nem tudtak róla.

De résen akartunk lenni. Nem mintha kétkeltekünk volna hitveseink hűségében — csupán lord Baring-nak lehetett ekkor talán oka erre, — az a história az orosz tenoristával... de mindez csupán azért történt, mert nem voltunk vele tisztában, miféle titokzatos hatalommal bír ez a chilei.

Tegnap jött a bizonyosság. Vagyis úgy látszott, mintha ez a bizonyosság volna. Megkaptam ugyanis hűtlenséged bizonyítékát. Ne ijedj meg Szívem, olvasd csak tovább és meg fogod érteni, mit értek ez alatt. Én magam a chilei szájból tudtam meg mindent és ez így történt:

A klubban voltam délután, ötre járt. Fel akartalak hívni. A telefonnál a fiatal Hampton állt, Gonzales legjobb barátja és éppen nevetve beszélt valakivel. Amikor odaértem, éppen bosszuan tettem le a kagylót és így szólt zavartan: „Félbeszakítottak. Gonzales éppen most beszélte el nekem legújabb kalandját. Kár, most nem tudom a boldog hölgy nevé.”

Hideg pillantást vettem reá és fölvettem a kagylót. Ekkor — milyen csodálatosak néha a végzet útjai! — hallottam a chilei hangját, ezt az édeskés, dallamos hangot, melyben mindig a káröröm és a gonoszkodás bujkált. Azt hitte, hogy Hampton-nal beszél és folytatta elbeszélését. Egy asszonyról beszélt, aki előző este fölkereste őt. Leírta fehér nyakát, selyempuha szőke haját és azután — miért kellett ezt meghallgatnom, miért nem volt erőm rákiáltani, hogy én halom mindezt, a férj, — mert ezután a Te nevedet mondta, Evelyn. Éreztem, hogy eláll a szívem verése. Fejem elkezdett zakatolni. A Te neved, Evelyn, ennek az embernek a szájában!

De folytatnom kellett a játékot. Összeszorítottam a fogamat. „Kiről beszélt?” — mondottam elváltoztatott hangon. „Eve-

lyn Lloverey-ről?” — „Úgy van, róla, Evelyn Lloverey-ről”, szölt erre a másik. „Nem gratulál, kedves Hampton? És ha nem lenne nekem...”

Megszakadt az összeköttetés. Egész testemben remegtem. Körülöttem mintha lángnyelvek lobognának. Kirohantam az utcára és céltalanul vágattam fel és le. Csak azután józanodtam ki és mentem vissza és hittalak fel Téged.

Amikor meghallottam a hangodat, édes Szívem, mingyárt tudtam, hogy ez nem lehet igaz. Hogyan is volna ez lehetséges? A délután a nővéreddel töltöttem el Kensingtonban, én magam mentem értetek a kocsimmal, onnan mentünk el Chatterton-ékhoz, azután haza. A chilei tehát hazudott. De mégis — hogyan lehetett olyan arcátlan és beszélhetett egy kalandról Hampton-nak? Itt van a rejtély. Miféle titok rejlik itt? Ezt meg kell tudnom.

Elhatároztam, hogy hallgatok, de még az éjjel megszerzem magamnak a bizonyítékot. Beszélni fogok vele, hogyan tehet ilyet, hogyan rágalmazhat meg Téged, meg akartam fenyíteni, de beszélnie kell! Éjjel féltékenktőkör hagytam el a házat. Magammal vittem Joht, akinek a hallgatásában föltétlenül megbízhatom. A revolveremet nem vittem magammal, minek is? Nem akartam erőszakoskodni. Ha ez mégis igaz, nos — akkor szívszakadva, de látszatra nyugodtan meg fogok tenni mindent, hogy elkerüljem a botrányt. Elválnék és ő majd feleségül fog venni Téged. Bocsásd meg, Szívem, ezeket a firtelmes gondolatokat, de hogy a férfi az ilyen pillanatokban mit visel el, azt a nő aligha tudja megérteni. Nem csupán azt érezzük, hogy megsaltak minket szerelmünkben, hanem úgy érezzük, hogy minket megloptak. lealjasítottak, neveltségessé tettek. És a férfinak ez talán a legborzalmasabb.

De minden másképpen lett. A kocsim megállt az Edward Road—Richmond Street sarkán és én egyedül mentem a villaszűrő házhöz, melyben Gonzales lakott. Be akartam mászni egy ablakon. Ez sikerült is. A holdat felhő takarta. A földszinten rátaláltam egy ablakra, mely be volt hajtva csupán. Föllandültem és a hallban álltam. Óvatosan mentem fel a lépcsőn és találmra próbálkoztam az első ajtón, hátha mögötte találm Gonzales-t. Az ajtó le volt zárva.

De a második kinyílt. A homályban álltam. Zseblámpám rávilágított egy nagy íróasztalra a szoba közepén. Annál jobb. Talán itt találm valamilyen magyarázatot. Halkan lezártam az ajtót. Nekiláltam az íróasztal átvizsgálásának. A felső fiókban a jobb oldalon találm egy könyvet, piros szattyánbőrbe kötve — Gonzales naplója!

Lázás ujjakkal lapoztam fel az utolsó lapját. Ez állt ott: „Kedden (tehát tegnap) este nyolckor. Éppen most távozott el tőlem Evelyn. Még érzem az arcomon az illatát, még érzem nyakamon légy karjainak simogató nyomását...”

Nem tudtam tovább olvasni. Szemem előtt a detűk elmosódtak. Örület! Kedden este nyolckor együtt voltunk Chatterton-éknál. Hogyan lehetett ugyanekkor künn Paddingtonban?

És mégis! Itt áll ez világosan. Miféle lidérc tart engem bolondná? Visszalapoztam. Olvastam... olvastam... Minden kalandja, az asszonyok nevei, akik őt fölkeresték, mind sorra fel volt itt írva. Nap-

nap után, éj-éj után pontosan vezette a naplóját. Igaz lehet ez?!

De ekkor — és ezzel egyszerre csak megérttem mindent — ezt olvastam a szép Fanny Manrow-ról: „Szerelmem, soha többé nem foglak karjaimban tartani, mert csupán annyit ak aróm, hogy egyetlen egyszer hívjalak. Ha sejténéd csupán, az álmaim hogyan vesznek körül, ha tudnád, mennyire epedek utánad...”

Ez az! Mint a villám, cikázott át agyamon a felismerés. Ez a Gonzales örült! Álmodott az asszonyokkal, akiket szerelt. Érted már, Szívem? Álmodik velük és amikor fölébred, összevegyül álom és valóság, eltűnnek a határok, azt hiszi, hogy amit lázas érzelmei mutatnak neki, az mind valóság. Nem más, mint egy fantasztikus álmodozó, olyan gyöngé, hogy vágyait elnyomni nem tudja, melyek egyre körülkeríngenek szép asszonyokat, de egyúttal olyan gyöngé is, hogy vágyait átváltsa élménnyé. Álmaiban szólította magához szerelmeit és eljöttek. De ő nem tudta, hol kezdődik az álom és hol végződik.

De Te — tiszta vagy. A feszültség, mely már-már szétfeszítette az agyamat, most alábbhagyott. Föllélegzettem. A naplóból kitéptem az utolsó lapot és a zsebembe tettem. Azután eloltottam a lámpát és észrevétlenül elhagytam a házat azon az úton, melyen bementem. A sarkon John várt reám. Egy óra tíz perckor a szobámban voltam. Levetkőztem, lefeküdtem és csakhamar olyan mély álom fogott el, hogy nem tudtam már gondolkodni az eseten.

Dél előtt néhány fontos tárgyalásom volt a hivatalomban. Nem értem rá a tegnapi esettel foglalkozni. Csak délben vettem fontolóra, hogy ezekután mitévő legyek. A legjobb lenne, gondoltam, ha ennek a furcsa naplónak a tartalmáról tájékoztatnám néhány barátomat, elsősorban Chatterton-t, Bailey-t, Dundsley-t. Majd megbeszéljük, hogy mi itt a tennivalónk. Telefonon kértem fel a barátaimat, hogy hat óra körül jöjjenek el a klubba. Megtudtam valami fontosat Gonzales-ról és okvetlenül kell velük erről beszélnem. Erre mindnyájan persze odaigérkeztek. Este háromnegyed hatkor értem találkozóhelyünkre. A többiek már együtt voltak és vártak rám. Egyáltalában nem voltam ideges. Leültünk az írószobában, mely üres volt és éppen be akartam mutatni nekik a napló kitépett lapját és hozzáfognék elbeszélésemhez — amikor hirtelen nyílik az ajtó és benne áll Gonzales!

Rámmosolygott. Azzal a simulékony, gonoszkodóan édes mosolyával, melyet mindnyájan ismertünk. Szemem előtt felbukkantak a képek, melyek ennek a férfinak megjelentek álmában, láttam keskeny, sárgás ujjait, amint végigsimítják fehér nyakadat — erre elvesztettem az eszemet, előkaptam revolveremet és rálöttem egyszer, kétszer, háromszor. Álom és élet egybeszővődtek. Ebben a pillanatban valóban azt hittem, hogy megöltémt. Én is megörültem.

Igy történt, Szerelmem. Esküszöm, nem az volt a szándékom, hogy találkozzam vele, hogy megfenyítsem. Amikor valamennyien a padlón heverő köré igyekeztek, kirohantam, a bankomba mentem, pénzt vettem fel és amikor ezt a levelet olvasod, én már a nyílt tengeren vagyok. Légy erős és türelmes. Szívem, légy bátor, talán hamarosan viszontlátjuk egymást. Hiszen mindez csak Teéretted történt, de én még ennél is jóval többet lennék meg érted, ma csakúgy, mint mindenkor. A tied Charles.

(Írta: H. B. Krant, Ford.: Moly Tamás.)

„Elhagytak!..”

IRTA PAPP JENŐ

Önnel is megtörtént tehát a baj!... Valóban: erre nem számítottam, hiszen eddigi levelei és írásai ragyogtak, az öröm és a boldogság világba szórt aranypénzei voltak. Eddig mindig himnuszt és ódat hozott magától a posta, felfokozott zenét, amely megszólaltatta a levelepapírt is. Úgy tartottam önt nyilván, mint tökéletes magót. A társaság is úgy tudta s úgy hitte, hogy ön a legboldogabb menyasszony ebben az országban. Előre megvették a bűrt, megtervezték saját szép paradicsomuk beosztását, éveken át álmodoztak és beszéltek a házasság teljességéről és nagyot nevettek, ha valaki megjegyezte, hogy vigyázzanak, mert az együttélésben a szerelem elillan!...

S most arról értesít elfulladás hangon, hogy nemcsak a szerelem illant el, hanem elsősorban a férfi, aki eddig maga volt a megtestesült ideál?...

Ebben a kritikus pillanatban igazán készséggel sietek az ön segítségére, csak az a kérdés, hogy miben állhatok rendelkezésére egy olyan erős egyéniségnek, mint ön? Kétségtelen, hogy ön szertelen bizalommal vetette magát bele a szerelembe, talán meg is kell ezt tenni és talán tényleg csak úgy szép a szerelem, ha mind a két fél fenntartás nélkül fogadja ezt a fejedelmi vendéget és nem gondol arra, még álmában se, hogy ez a vendég őt esetleg hátulról és orvul leszúrja. Mint az most ön-nél valóban bekövetkezett. Ez tényleg nem normális eset, ez az a villám a derült égből és minden körülmény figyelembevételével mellett is a férfi a hibás, ő a bűnös, ő az oka az ön érzelmi és idegkatasztrófájának. Mert, ha önt őszintén és mélyen szerette éveken át, mint ideális vőlegénye, akkor egy új szerelem és szenvedély jelentkezésének időpontjában ellent kellett volna, hogy álljon ennek a számumnak, lelke, jellege, akarata és józan esze minden erejével. Egy új nő a láthatáron: és mi hanyatt-homlok hagyjuk ott a menyasszonyunkat: ez siralmas férfi gyengeségre vall. A számum elviharzik, az érzelmi fergeteg továbbra is akkor minden lángbaborult férfi ott marad szégyenkezve és porig égve. Ha ő ezt nem tudja, vagy tudja, de képtelen felfogni most ennek a következményét: akkor önnel legyen ereje arra, hogy hagyja vesztébe rohanni ezt a férfit. Hadd törje össze magát.

Egyelőre mégis csak az a legfontosabb, hogy ön, aki ennek az elhagyásnak szenvedő hőse, ne omoljék össze. Aztán heverje ki a csapást, edzés, társaság, szórakozás, utazás, változatosság, gyász, vagy más forma útján, ahogyan azt az ön ízlésének foka, hajlama, esze, vagy egyéni körülményei lehetővé teszi. Menteni, ami menthető ebből a

földrengésből!... Sose szégyelje, ez igazán fölösleges, sajnos: sűrűn megisméltődő, illetőleg embertelen eset az ilyen és az a cél, hogy lehetőleg egy halottja legyen: a férfi s ne terítse le a súlyos magánügyi robbanás a második élő lényt is: önt, az irigyelt szép lányt és a még irigyeltbb menyasszonyt. Húzza ki a derekát. S ha kihúzta, legyen szíves hallgasson meg engem, nyugodtan, mosolyogva (ha bármilyen nehezére esik is ez) és a lehető legerősebben figyeljen rám.

A kétségbeesztően szép szerelem, a nagy, a heves, amelyik az ön korában az ilyen megrázó fájdalmakat szokta okozni, szóval ez a gyönyörű rém és ez az iszonyú szépség: ez, néhány évvel később, úgy egy évtized múlva már sokkal veszélytelenebbnek mutatkozik. Csak addig olyan rettenetes, olyan legyőzhetetlen, olyan fájdalmas és pótolhatatlannak látszó, míg a folyamat, mely az egekbe repít, kifejtje elkáprázató művészetét és varázsát. A hűtlenség, amely önt érte, egész sor érzékeny pontját sérti meg az embernek, megbántja emberi hitét, önbizalmát, társadalmi pozícióját, hiúságát, becsvágát, álomképző tehetőségét: ezért fáj most fokozottabban a csapódárság. De ez a fájdalom nem mind a szerelemből tevődik össze. Csak a szerelemben összpontosul. Önt tehát most nemcsak a szívén sértették meg, hanem teste-lelke és élete egész felületén. E sértések közül kétségtelenül az érzelmeken ütött seb a legfontosabb, mert hiszen ön háttérmentesen szerelmes volt. Ez fog a legtovább sajogni. De csak hadd sajogjon. Maradjon meg önnel ebből a motor nélküli repülésből és lezuhanásból egy örök időkre szóló mementó, amelyik ezután visszatartja önt attól, hogy elszédülve és megbabonázva vesse bele magát a megbízhatatlan szerelembe. A többi sebet az ön kitűnő és rendszerben

lévő koponyája egymásután fogja behégeszteni.

Örüljön, hogy húszegynéhány esztendőjében rontott önre ez a kiméretlen katasztrófa. A szerelem válsága olyan barbár és brutális, hogy csak az ifjú lélek bírja ki. Az idősebb test belepusztul, vagy legalább is nevetéséges lesz, ami gyilkosabb még a halálnál is. Önnek még illik is, hogy ne mondjam: ebben a korban csodászérű és esedékes is egy-két nagy csálódás. Meg a nyomában járó kiábrándulás, amely megtanítja önt egyre s másra.

S most még néhány szót arról a kárról, amely önt érte a férfi megfutamosodásával. Ez az ember megfosztotta önt sok örömtől, sok kedvességtől maradt el s úgy tűnik fel, hogy üres lett a világ, céltalan az élet és semmi értelme sincs tovább az egész küzdelemnek.

Ezek a páratlanul hangzó nagy megállapítások e pillanatban valóban így is vannak, mert ön így érzi őket. Az érzelmelek azonban hullámszerű szoktak, sőt változni is, hogy ne mondjam: egészen meg is szoktak fordulni és egy szép napon a legnagyobb tisztesség kezei közt egy másik férfi felé irányítják az ön egész megtisztelő érdeklődését. A „vagy ő, vagy senki”. elvének ön lehet hőse és mártírja, ez az eset azonban elég ritka és súlyos vénlánysággal is járhat s vállalni kell a lemondás és zárda élet olyan áldozatait, amelyeket sem a világ, sem a társadalom, sem a nemzet, de még a rokonság se tart ma indokoltnak. Férjhez fog menni máshoz, ez lesz az ön végzet s ha érez a szívében egy tövist, az vagy el fog porladni, vagy rántsa ki már most maga, hogy ne zavarja önt további életében.

Ehhez a bátor mozdulathoz erőt kívánok önnel és bizom abban, hogy egy év múlva napugaras jelentést fog nekem írni.

Egyszerű ebédlő

A hercegnő babái

A kis német hercegség: Schwartzburg-Arnstadt az izgalom lázában égett.

— A hercegnő rájött! ... A hercegnő tudja! ... A hercegnő megtudott mindent, — sügött, bügött a piacon, a színházban, a vasárnapi misén.

Ha két selyem-krinolin találkozott az utcán, megálltak azonnal s két pudeser fej egymáshoz hajlomba tárgyaltta meg a nagy újságot:

— A hercegnő rájött, a hercegnő tudja... A XVIII. század legnagyobb botrángra készült kitörni Schwartzburg-Arnstadtban, s rokokókék; — a krinolinok hölgyek, a parókás urak — lételezvísszajtova várták a botrányt, a szenációt.

A hercegnő megtudta... De mit is tudott meg voltaképen?... Nem többet és nem kevesebbet, mint azt, amit a verebek rég csipelték a kastély kockalakú nyírott fáján; hogy ofensége, a herceg megcsalja az udvarhölgygel: Söderholm Zsófiával.

...Azal a föjtmentel, azal a senkiel — sikoltzott a hercegnő, miközben ezredzer obvasa el az áruló szerelmeslevelet, melyet a herceg zsebében talált. — Fenséged figyelmét adlatosan felhívom arra, hogy jobb, ha az embert egy Senkiel csolja meg a férje, mint ha egy Va-akivel csolja. — csitította kétségbeesett úrnőjét egy sokat tapasztalt udvarhölgy, de a hercegnő nem hallgatott az okos szóra. Azt tette, amit elvakult asszonyok tesznek ilyen esetben: utazó-ládba csomagolta mindazt a fejérműt, mely egy nagyvilági hölgy tulajdonát képezte: négy inget, öt pár harisnyát, három zsebkendőt, ezeken felül harminc krinolint, fejedelmi ékszer s az utazótáskában elindult nagynőjéhez és nevelőanyjához, Szibilla badeni nagyhercegnőhöz. A szerelmespárt magára hagyta. S a herceg és Zsófia sohase voltak oly boldogok, mint e lelkiismeretfurdalós szép napokban. Nyilvánosan kocsiztak végig a városon (ilyesmít sohase tették eddig) csakis egymással táncoltak az udvari bálon a furulya hangjaira.

Mindezekben a hercegnő Baden felé dőcögött a sáros országúton. De amilyen lassan ment ő maga, oly gyorsan szállt a „botrány” híre. Mire nyakig-sárosan megérkezett nagynője udvarához, az öreg hercegnő tudott mindent.

Böles öregasszony letéve azonosan végig hallgatta unokahúgát s csak aztán szólt: — Nagy csasi vagy, gyermekem Augusztá Dorottya, nagy csasi, aki nem tud a világ dolgairól. Nézz át Szászországba, hatalmas rokonnakra, Erős Agostra. Kitűnő férfi, böles uralkodó. De ki illi mellette a trónon?... Nem a felesége, hanem a barátnője... Nézz át Angliába s végy példát a szigoratszág böles királynőjéről. Csak éjjel meri kinyitni a szemét. Nézz Franciaországba s tanulj a még bölesebb Lascinszka Máriaétól, aki házassága első három évében kerek nyegvenkészer bocsdott meg felséges férjének. És föleg és mindenkéül nézz a tükörbe... — s a nagy tükör elé vezette Augusztá Dorottyaét. A hercegnő a tükörbe pillantott. Hosszú, löszér arc, nagy férfias orr, vizenyös szempár nézett rá onnan. Lágy hajfűrtjeivel a fehérre páderesztett paróka úgy illett hozzá, mint kecske fejére a csipkés főkötő.

— Igazod van, nénikem — mondta.

— Persze, hogy igazom van — ismételte az öregasszony — s most menj haza

szépen. Tégy úgy, mintha mi sem történt volna...

De Augusztá Dorottya felzokogott:

— Hogy tegyek, mintha mi sem történt volna? Megcsalt a férjem, akiben hittem, biztam, akít imádtam... Egy világ dőlt bennem össze...

— Építsd fel — felelte az öregasszony — szeress bele valamibe. Keress egy kellemes kis mánáit.

*

Miközben a nagy utazóbotrány hazafelé dőcögött Augusztá Dorottyaét, ezt nyikorogták a kerekék:

— Építsd fel a világot, amit összedőlt benned...

És mikor a hercegnő hazatért, fel is építette kis világát, még pedig miniatűr-alakban. Eszébe jutott ugyanis böles nagynőjének az a tanácsa, hogy gondoskodjék valamely ártatlan mániról. Nos ez a mánia kéznél volt. Augusztá Dorottya gyerekkora óta jórón szerette a babákat. Szép gyűjteménye volt belőlük nagy ládában elraktározva. Most felnyitotta a ládát s miközben egyenként szedegette ki belőle babákat, így szólt hozzájuk:

— Várjatok csak, várjatok. Felépitem kőretek a legszebb babaváros.

Igy is lett. A hercegnő munkába állította Schwartzburg-Arnstadt valamennyi rajzolóját, festőjét, kárpitosát, cserpest, üvegesét, órást, hogy felépítse segítségével a kor legszebb, legnagyobb babavárosát huszonhat házzal, nyolcvannál több szobával, négyszázötven balakával.

De nemcsak az iparosoknak kellett segítenie. Az udvar valamennyi hölgyét munkába állította a hercegnő (— a gyűlölt vetélytársnő kivételével persze —). Ők szobták-arrták a babaváros hölgy-lakóinak ruháit.

Kerek másfél estendeig dolgozott a babavároson Schwartzburg-Arnstadt. Mire a helyén volt minden, a herceg kiseretett a szöke Zsófiájól.

*

Az utókor számára pedig az arnstadti városi múzeumban megmaradt egy kis műremekként a hercegnő bánatának gyermeke: a babaváros. De nemcsak műremek az, hanem kultúrkiúrium is, mely minden képnél, rajznál, letrásnál tökéletesebben őrizte meg a Goethe-korabeli német városka lakóinak életét.

A szegény iparos műhelyétől a hercegi palotáj minden onthont mezőrdökt a babaváros. A kor valamennyi bútort megtaláljuk a hercegi palotában.

A nagy étteremben — dűsfaragású barokk-asztala körül cacsorázik tizenkét baba-hölgy és gavallér. Ezüstöstől székeken ülnek. (Az ezüst volt a barokk ideálja.) Hercegnőnk édesanyja kerek két millió márkát fizetett egy ezüstöstől szalongarnitűrdért.

A hercegnő idejét azonban más bútorkel jellemzik. Játékosvonaltú, könnyű nemes fából készült asztalkák, székek. A hercegi kastélyt utánzó babaház kis szalónjában épp oly nemes fából készültek a bútorkel, mint a hercegnő buodárjában. Mert a rokokó ideálja a nemes anyag: rózsafa, citromfa, ambónia, ébenfa. Ezekre dolgozták a tündéri berakásokat, az eglogmisszestűs piaci képeket. A babaház hű utazótát őrizi annak a kis róasztalnak, melyet madár-tollból készített mozik-képek díszítettek.

Akár úrnőjük kastélyában, a babák biro-

dalmában is megszámlálhatatlan a tükör. A rokokó-tükrök uralmát a híres francia építész Leblond alapozta meg. Mióta a francia királyok nyári lakában, Trianonban tükrök helyeztek az ablak fölé, négy-öt tükör ragyogott minden valamirevaló rokokó-szobában. Sőt még a konyhában is. A hercegnő babavárosának konyhájában nagy tükör világolt a falon. Rajta ógnak az edények. A szalóknokban virágfüzerek kgyúznak a tükrökön. A rokokó stílus virággal ékesít mindent. Virággal s napsugaras tájjal.

— Milyen szép lenne — gondoljuk a babaszámok nevetődjű falainak láttán, — milyen szép lenne, ha a mai futuristamintájú falak helyett ilyen vidám tapéták közt élhetnők le szürke életünket. Valamennyi szoba közül legmulatságosabb s legbővebb felsőd a rokokó-babák hálószobája. A struccotlas mennyeztető széles nagy ágy mindennél ékekesben jelzi, hogy nincs semmi új a nap alatt. A XVIII-ik századbeli ágyműt épp úgy sülyesztették az ágyba, ahogy mi, maiak sülyesztjük rekamiénkba. Fűrdőszobának nyoma sincs se a hercegi, se a polgári babák lakásán. Rokokókék illatszereket pótlották a fűrdőt. Napoleonnak kellett jönnie, hogy a párizsi Louvrebán felállítsák végre az első, rendes fűrdőkádát.

Az „összkomfort” többi részleteit se ismerték e kedélyes korban, mely pedig nem jukardotta a mellékkelységekkel. A hercegnő baba-kastélyában hűtőház, sütőszoba, házipatika s számológyszoba látható. (Utóbbiban osztja ki parancsait a krinolinos baba-kulesárné s a fehérparókás udarmester.)

*

De nemcsak korának ízlését, életmódját tükrözi Augusztá Dorottya hercegszóny babavárosra, hanem a kor szenvedélyeit is. A házak teheős polgárnő-babái vagy spinét mellett ülnek és zenélnék, vagy oltoval kezükben fekete papírt vögnak. Mit vögdoznak így szorgalmasan?... Árnyéképít. A fekete profjok készítése a kor szenvedélye volt. Noha Párizsban ütötte fel jejét, noha ott neveztek el Etienne Silhouette miniszterrel, ki lelkes árnyéképítő volt, Németországban volt igazi háza. Anyja, apja, testvére, volt — és — jelen szerelme profjónak kőrönalát fekete papírból igyekszik ki-vögni mindenki s az árnyéképítet falra akasztják, albumba ragasztják, üvegre metszik, selyemre aplikálják... Elete egyik nagy szerelmében, Stein asszonyba akkor szeret bele Goethe, mikor árnyéképít mepillantja.

A baburak pedig porcellán-gyűjteményüket rakogtatják. Ha egyszerű polgárbabák, nappali szobájuk sarkában, ha nagy urak, e célra szótó kabinetben.

A porcellán ezüstötől jelent meg Európában. Böttger nemrég fedezte fel, a nimphenburgi, drezdai gyárak nemrég nyitnak. Mindenki porcellánt gyűjtött, aki csak tehette. A csészécskéket, tányérgákkat üvegszekrénybe zárták s az előkelő osztály továbbra is ezüstből, az egyszerű halandó cserépből evett.

*

Ahány lakója a babavárosnak, annyiféle az aruk... Csak egy kékszemű szöke, egygyűő aru ismétlődik meg konyhában, pincében, kamrában, bérstány, mosogató-lány-baba alakján.

A kor feljegyzései szerint az a baba, akít a hercegnő mindegy a legalacsonyabb rangban szerepelt, nem más, mint Söderholm Zsófia úrhölgy hűséges hasonmása. Így bosszultuk meg magát a hercegnő szöke vetélytársnőjén.

Bácskai Magda

BÓNYI ADORJÁN

Elszept Shanghai

Késő délután Kovács Sándorékhoz váratlan látogató érkezett.

A két gyerek még nem volt otthon: a kislány ilyenkor szőnyegszővőtanfolyamon van, a fiú angol órán. Sándor se jött még hazá: most csinálja a mérleget a vállalatnál. Csak ketten voltak otthon: a böles, csendes és öreg nagymama, aki új függőnyt horgolt a gyerekszoba ablakára és Kovácsné, aki a család összes tagjainak harisnyáit stoppolta éppen, amikor a váratlan vendég megérkezett.

Szép, fiatal asszony volt a vendég. Kovácsnéval egykorú. Gyerekkori barátó — azaz nem is nagyon barátó, hiszen volt idő, amikor Sándort főlegénykorában majdnem elvette Ilonától, tisztán csak azért, mert barátó volt és mert neki még nem volt vőlegénye.

De ez olyan régen volt és Eszter és Ilona már évek óta nem látták egymást. Tehát most örömmel borultak egymás nyakába. A nagymama feltolta a pápaszemét és kíváncsian és várakozva nézte a vendéget.

— Ó az Eszter — magyarázta neki Ilona tülhagosan, mert pár év óta nagymama a család kőzudata szerint nagyot hallott. — Ó az Eszter, régi barátóm. Nagymama bőlintott, kezét nyujtott, mosolygott.

— Persze — mondta — tudom, aki férjhez ment egy orvoshoz Japánba, vagy hova.

A vendég nevetett:

— Sokkal rosszabb helyre, néni. Kínába. Shanghaiba. Most egyenesen onnan jövök.

Az asztalon ott hevert a mai ujság, címlapján öklömnyi betűkkel a távolkeleti háború borzalmai. A két asszony megilletődve nézett a vendégre.

— Szegénykém — mondta Ilona, bizonyos tisztelettel, mialatt a vendég szétnyitotta és ledobta maga mellé a bundáját, a bundát, amely itt soha se látott, ritka és gyönyörű szőrméből készült, a bunda alól előtűnt vastag kínai selyem ruhája, nyakában egy csodálatos jaspislánc, fülében jadakó fülbevaló, kezén nagy és mélytűzű smaragd a gyűrűjében, a bundából és a ruhából különös fullasztó, idegen illat áradt. Arca rózsásan napsütötte volt, egész lénye izgalmas és érdekes, mint maga a messi Kiélet.

Ilona zavartan összekapkodta a szétgurult rongyos harisnyákat, begyömöszölte a kis kosárba, aztán eldugta az asztal alatt kezét, mert enyhén vörösek voltak a sok házi kimosástól.

— De furcsán nézel rám — mosolygott a vendég. — Meghízta, úgy-e? Huszonegy napig jöttem a hajón, ott elhízik az ember. Pedig, ha tudnátok, hogy mit szenvedtem. Te azt feleled rá, képzelem. Nem, azt nem képzelheted. Még most is fülemben van minden. Lövéldözés, gépfegyverek, robbanások, azok a förtelmes légi bombák. Éjjel és nappal, a legváratlanabban. Mikor már azt hiszed, na most végre már lehet egy kicsit aludni, hiszen napok óta alig húnnya le szemét az ember, — akkor újra kezdődik. Az ágy megmozdul alattad, a képek megmozdulnak a falon, mint egy földrengés. Legutolsó

este is — mi az angol negyedben lakunk, tudod — szóval legutolsó este is ott ülünk az Astor szálló tetőtéraszán, onnan remekül lehet látni, ahogy a kínai városba becsapnak a lövések, de ez már igazán nem volt szórakozás, táncolni szerettünk volna egy kicsit, de egyrészt a zenét alig hallotta az ember a robbanásoktól és dübörgésektől, másrészt mindenkinek elment a kedve egy kis ételtől, amikor közvetlen a szomszéd utcába dobolt le egy repülő bombát és ettől összerőttek a poharak mind fenn a terraszon, előtűnt az asztalon. Egy aranyos kis francia követéségi titkár meg is sebesült, mert ráesett egy állólámpa. No, ha már az Astor terraszán se lehet nyugodtan az ember, ideje volt elmenekülni. De azelőtt is miken mentem át! Hogy csak egyet mondjak: nyolc év alatt nagyon csinos európai háztartást rendeztem be magamnak. Szép bungalóban, négy nagy szoba, válogatott antik kínai bútorok, évek óta valamennyi a helyén, ami nagy szó, mert az első években a kínai személyzet darabonként ellopta legalább háromszor az egész berendezésünket. De végre sikerült kitűnő eselődésre szert tenni, két kínai szolga, egy kínai szakácsné. Egy napon hazajövök, hát ott ül az egyik szolga a hallban egy karosszékben és nem áll föl. Rászólok, néz rám, hasára szorított kézzel és nem áll föl. Azt hittem, fel-

lázadt ellenem, mert fehér és európai vagyok. Ijedten bezárkóztam a szobámba, de mikor az uram egy óra múlva a betegetől hazajött, minden kiderült: a szolga megkapta a pestist. Képzeld, az én karosszékemben és pestis! Nem untalak? No jó. A másik szolga helyett pedig egy reggel kínai behívó parancsot találtunk a cselédszobában. Ez is nagyfokú tapintatlanság volt. Nem maradt meg, csak a szakácsné. Jó teremtsé volt, és már egész rendszeresen megtanult főzni: az ételt már csaknem hasonlítottak valami európai enniváléhoz. Hát egy este leülünk vacsorázni, és az asztalon nem volt virág... Az uram nagyon szereti az asztalon a virágot, azt mondom hát a lánynak: mielőtt tállana, hozzon a kertből virágot. Telik-múlik az idő, a szakácsné nem jön vissza a kertből. Hát ezzel vajjon mi történt? Kimegyünk, nézzük, hát ott fekszik a virágágy mellett, egy eltévedt golyó éppen a fejét érte, vége volt. Nyitott, mozdulatlan szeme a csillagos eget nézte csodálkozva — sosem felejttem el... Megjegyzem, hónap eleje volt, azelőtt pár nappal kapta ki a fizetését. Sajnos, nagy fizetése volt... Figyeljz rám, édesem? Szóval csupa ilyen kalandokból és kellemetlenségekből állt már az ember élete. Ha nem vigyáztál, hogy milyen utcák is azok, amiken szabad járni, könnyen betévedtél egy utcába, ahol egyszerre csak fegyveres kis sárga emberek kezdtek szaladgálni és lövéldözni egymásra. Szerencse, ha be tudtál ugrani gyorsan egy kapu alá, vagy valami pincebe. Ahol aztán ájuldozhattál a patkányok közt, míg csak odakint el nem csendesedett minden. Pedig rendes időben ebben az utcában vásárolhattad egy kis kínai boltban a legjobb majom-bőr kesztyűt. Egyre szűkebb lett a bőr, amin belül vágyaidat és igényeidet ki-

Kélen asztalterítő

Leírása kézimunkarovatunkban

elégithetted. Nézd, csupa tavalyi rongyaimban járok. Ahogy a háborúskodás kezdődött, a boltokat nyomban kifosztották a kínai csirkefogók, meg az európai negyedbeli hölgyek. Mit mondjak neked? Nem tudom az idejét, mikor bridzseztem nyugodtan utoljára. Vagy annyira zavarta az embert a pokoli zaj, hogy nem lehetett érteni a licitet, vagy ha végre összeverődött egy párti, keresztüllőtétek felettünk a háztetőt. Hát élet ez, kérlek? Az embernek folyton arra kell gondolni, hogy reggelre mindenestől felgyújtják, meg hogy holnapra megmérgezik a vízvezetéki vizet. Igen, az utóbbi időben már egész nap whiskyt és gint itunk viz helyett. Elviselhetetlen, hetekig mámorosnak lenni. En szeretem a vidámságot, de hogy akkor is józúen nevessem egyet az ember, amikor egy hatemeletes házat lát a levegőbe repülni, ez mégis csak túlzás. És a whisky ezt csinálta az emberrel, mert így még valahogy ki lehetett bírni a dolgot. Mikor aztán utolsó este olt a tetőtérre azon a kis francia követ-ségi tükárnak fejére esett az állólámpa és megesbesült, az uram másnap reggel felrakott egy hajóra: nem tűrte, hogy ott tovább kockára tegyem az életemet. Ő még ott maradt, rendbehozni az anyagi meg egyéb ügyeit és vagy utánam jön, vagy minden lecsendesedik és én megyek vissza. Addig itthon kipihenem ezt a rengeteg izgalmat. Már itthon vagyok egy hete és igazán mulatságos, hogy mindenütt úgy fogadnak, mint egy hőst, bámulnak, ünnepelnek régi barátaim. Hiszen, nem mondom, van benne valami, néha én is úgy érzem magam, mint egy Johanna vagy más ilyen hősi vértanú, aki átszállott a pokol lángjai közt és sikerült életben maradnia. Nem untatlak, édesem? A kedves nénit se untattam? Nagymama éppen felnézett a horgolásból, rámosolygott a vendégre: — Mi az, kedvesem? Csak beszélgesse nek nyugodtan. Két régi barátó, mennyi régi emlék, és mennyi új pletyka lehet... értem én, lelkem, értem. Ilona közelebb hajolt a vendéghez: — Ő nem igen hallotta, mit beszéltél. Kicsit süket. De én — igazán — egészen oda vagyok. Mennyi szörnyűségen, mi-csoda megpróbáltatásokon mentél át, Istenem! És míg nézte a vendéget, aki most lélegzetnyi pihenőt tartott, nagyot dobbant a szíve: nagyon érdekes nő lett ebből az Eszterből, nagyon izgalmas, hősies nő lett belőle — jaj, csak az a Sándor ne jönné még haza! Egy nő, aki bombázott városból, ágyúsó földrengéséből jön, riasztó harcok és rombadől házak közül, olyan égbolt alól, amit harcoló repülőgépek sőtétítenek el és ilyen könnyedén beszél, ilyen félvállról, így mosolygva, vér és löporfüst szaga, halál és rejtelem van a mosolyában, — nagyon jó lenne, ha Sándor még nem jönné haza! A vendég most nagyot fújt a cigarettájából és ránézett Ilonára: — No és te? — kérdezte. — Teveled azóta mi történt? Ilona csendesen és szerényen azt felelte: — Ügyszóval semmi sem. Amit te beszélsz, az sokkal érdekesebb. És Eszter tovább mesélt. Nagymama lakadatlanul tovább horgolt, néha elnézően és megértően rájuk pillantott és bólintott: hadd pletykálják ki magukat — ez volt a pillantásában és a bólintásában — a süket nagymama igazán nem zavarja őket. Ekkor hazaérkezett Sándor. Ilonának úgy tűnt, nem ismerte fel rőtön Esztert. És ez megnyugtató volt. De amint aztán pár

percig együtt ültek, Sándor tekintetében is kíváncsiságot és csodálkozást ébresztett a jáspisnyaklánc, jadakó, a csillogó bunda a szék karján és a nő, aki mind-ehhez tartozott. És ez már kevésbé volt megnyugtató. Eszter elől elmondott Sándornak is mindent. Sándor elmerülten hallgatta és izgatottan nézte Esztert, aki oly furcsa és idegen világ volt ebben a pillanatban. Ilona figyelte és szenvedni kezdett, anélkül, hogy tudná az okát, miért. Hirtelen felállt: — Még meg se kínáltalak semmivel — mondta és kisetelt, hogy teát és aprósüteményt hozzon s közben elgondolkoz-zék azon a sejtelmén, hogy őt most valami veszély fenyegeti. — Tudja, hogy mindez milyen érdekes és nagyszerű — mondta bent a szobában a férfi a shanghai asszonynak. — Maga félelmetesen imponál nekem. — És maga is nekem, — felelte Eszter — hogy azóta így tud élni, itt. És körülnézett a szobában, ebben a szerény, rendes, polgári, zárt világban és a szemében csodálkozás és sajnálkozás volt. Sándor zavartan köhécselt. Neki is eszébe jutott egy és más a multból, abból az időből, amikor majdnem ezt a nőt választotta. — Meddig marad itthon? — kérdezte és talán elcsodálkozott volna, ha valaki figyelmesebb, hogy a hangjában mennyi izgalom van. Eszter nyugodtan nézett a szeme közé: — Még nem tudom. Attól függ, ha nem unatkozom. Maga mit csinál például holnap délben? — kérdezte a férfitől. — Vasárnap van, szabadnap. Olyan régen sétáltam fent a Várban, kettesben, ahol csend van. Valami megkoccant a szobában. Nagymama kötőtűi verődtek össze. Mind a ketten odanéztek, mintha csak most vennék észre a nagymamát. Nagymama azonban szemelláthatólag elmerülten, mivel sem törődve kéziumunkázott. Sándor legyintett: nagymama felől nyugodtak lehetnek. Nagymama nem hall semmit. Kicsit küzdött magával Sándor, aztán közelebb hajolt a vendéghez és azt mondta: — Jó, holnap délben a Várban. Ott leszek. Ilona behozta a teát, a vendég kihörpintett egy fél csészével, éles kis fogakkal ropogtatta hozzá a süteményt, közben új és izgalmas részletek jutottak eszébe az ostromlott városbeli életről, és mikor már mindent elmondott, amivel eddig Pesten elképesztette és elbűvölte többi ismerősét, akkor felállt, kezét csókolt a nagymamának, hűvösen kezét nyújtott Sándornak, hevesen összeesőkölte Ilonát és elment, ott hagyva a lakásban illatát és emlékét, amely nyugtalansággal töltötte el a szelid lakást és nem akart el-ülni a derék öreg bútorok közt. Pedig aztán itt Eszterrel nem is esett szó. Sándor feltűnő szórakozottsággal eltemetkezett az újságban, nagymama tovább horgolt, Ilona elintézte a harisnyá-kat, majd kiment a konyhába, elkészít-e a vacsorát. A gyerekek még mindig nem jöttek haza. A kis lakásban most mély és fojtott csend ült. Ekkor végre nagymama letette a horgoló-tüket, összegöngyölte a kéziumunkát, ki-csít elgondolkozott. Mosolygott magában: nem rossz dolog, ha az ember környe-zete azt hiszi, hogy ő nem hall semmit. Aki öregem és elhagyottan él négy fiatal ember közt, már sok hasznát vette en-

nek. Nem egy bajt hárított már el, nem egy vihart megelőzött. Csak persze mind-ig ügyesen kell csinálni. Feltolta pápaszemét a homlokára, ráné-zett Sándorra és megszólalt: — Hát igen, furcsa asszony. Háborúból jött, bombázásból, halálveszedelemből. Az is valami. Sándor úgy tett, mintha még mindig az újságot olvasná. Nagymama tovább be-szélgetett, egyedül: — Ilonával hatszobás lakásban kezdődött az életek. Autótok is volt, Párisba és tengerre jártatok utazni eleinte. Neki is volt cselédsége, ha nem is halt meg pestis-ben, vagy puszkagolyótól. Más vilte el, ugyanaz, ami elvitte a hat szobát is, meg az autót is, mingyárt a házasságotok ele-jén. Ne szólj egy szót se, én nem mon-dom, hogy te valaminek is oka vagy. Az ok egészen más: az, hogy minden any-nyira megváltozott, minden az egész vi-lágon köröskörül és ma nincs bátrabb dolog, mint élni. Sándor letette az újságot, mereven nézett egy láthatatlan pontra a falon két kép között. — Igaz — mondta nagymama — itt nem szólnak ügyük és az állólámpa se esik senki fejére. És nem kell pár cifra kesz-tyűért lövöldöző emberek közé menni, aki cifrálnodni akar. De az a visszavonulás is valami, ami a hat szobából négy szobába, onnan meg a mai két szobába vezet. És az is harc, ami negyvenpengős szakácsnétól a húszpengős kis cselédig visz és onnan meg a mai cselédtelenségig, ami évek óta van nálatok. Hogyne, na-gyon kellemetlen lehet néha bombarob-banásra felébredni, de az vajjon mi-csoda, amikor évek óta minden éjszaka attól nem alszik el egy asszony, hogy ugyan lesz mit főznie holnap az urának, meg a gyerekeknek? Mindenetek megvan, neked a cigarettád, a kis borod a vacso-rához, a gyerekek tisztességes ruhája, a külön órák, a nagy tandíjak, itthon rend, nyugalom, jóízű étel, békesség, — de hol van az az idő, amikor Ilona utoljára végiment új tavaszi ruhában a Váci-utcán, vagy kiválthatta összel az opera-bérletet, vagy finom krémmel kenhette be esténként a kezét, ami most vörös és re-pedezik a szakadatlan házi munkától. Igaz, te tisztességgel megoldogtál azért a kis állásért, amit a nagy letörésünk után sikerült elesípned — a gyerekek is be-csületes, okos, takarékos gyerekek, — ne-kem se kell már semmi a világban, — de hol lennénk mégis mindnyájan, ha nincs egy ilyen Ilona, aki a vékony két karjá-val körülfog bennünket, visszatart egyik napról a másikra mindenféle veszedele-mtől, hogy így megmaradhassunk, így él-behüssünk. Ez is valami ám. Valami? Ez az igazi hősiesség, fiam. Sándor lecsukott szemmel hallgatta, sá-padt volt, elővette zsebkendőjét, meg-törölte a homlokát. Nem szólt semmit. Nagymama kis hallgatás után újból meg-szólt, most vidáman és kedvesen: — Igaz is, holnap virágvasárnap. Szeret-nék az idén is elmenni délben a Fe-rencsek-templomába barkáért. A gyere-keket nem akarom ezzel terhelni, fiatalok, más mulatságok is van, mint nagymamát kísérgetni. Nem volnál kedves velem jönni? Sándor most nagyanyit szemmel nézett a levegőbe és halkán mondta: — Hogyne. Nagymama előrehajolt, füléhez tette a kezét és ártatlan arccal szól: — Nem értem. Hangosabban mondd, fiam. Tudod, kicsit süket vagyok.

Asszonyélet Afrikában

Elmondja Péli Zsja

2.

Nehogy félreértsük a tuaregek erkölcsi törvényeinek «egyedüliségét!» Mint már mondtam: Afrika, ha aránylag igen néptelen világűr is, de viszont olyan hatalmas terület, hogy a népeire vonatkozó leegyszerűsített meghatározásokat csupán azok engedhetik meg maguknak, akik vagy csak egyes részeiben jártak, vagy csak a mindenféle «tanulmányokból ismerik», amelyek gyakran olyan «tudós» kutatók által íródtak, akik legfeljebb csak egy rövid egyiptomi vagy algír utazás révén lettek «afrikánusok». Algír pedig a mai világ egyik legmodernebb városa, ahol lassacskán már a legszegényebb arabok is európai ruhát hordanak; legfeljebb csak az északi mulatóhelyeken láthatunk már lefátyolozott asszonyokat, mint holmi attrakciókat a kíváncsi idegenek számára.

A tuaregek erkölcsének egyedülisége az afrikai benszülöttek között, csupán az egyneűsége vonatkozik. Igen, mert a többneűség úgyszólván az egyetlen adottság, amit általánosítani lehet az afrikai népekre vonatkozólag. Ellenben az, hogy az asszonynak is lehet több férfi — a férjén kívül, — életében, egyáltalán nem kiváltságos jog a tuaregekénél, hiszen nagyon sok néger törzsnél szokás kölcsönbe adni a feleséget — természetesen bizonyos anyagi javak ellenében és ezeknél csakis akkor rendez féltékenységi jeleneteket a férfi, ha a feleség vagy a kölcsönvevő hibájából a kölcsönért járó — mondjuk: kamat elmaradt.

Ilyenkor a férj képes a fehér tisztviselő elé járulni, tanuk kíséretében felháborodtan megkérni, hogy tegyen igazságot. Feleségéért ő nagy «hozományt» fizetett, — itt a vőlegények róják le a hozományt és nem a menyasszony ráadásul adják, — ennek folytán tehát — lássa be a fehér hatalom képviselője, hogy nem veheti azt más emberfia csak úgy ingyen igénybe. Mellesleg megjegyzem: minden egyes bebizonyosodott esetben, a fehér tisztviselő meg is ítéli a — járandóságot. Mit tehetne egyebet?

Nagyon nehéz volt a fekete asszonyokkal barátságot kötni, sőt nagyon kellett keresni az alkalmat, hogy legalább társalgásba elegyedhessek velük. Nem azért, mintha vadak, bizalmatlanok lennének. Egyes helyeken ugyan vadak és bizalmatlanok voltak. Azonban ennek a megközelíthetetlenségnek főleg az az oka, hogy ők fel vannak mentve az ott lakó fehérekkel és átutazókkal való érintkezés alól. Szolgai munkát csak a férfiak végeznek a fehéreknél. Fehérek szolgálatában csakis néger férfi főz, mos, vasal, takarít.

Ez igen különös adottság, ha tekintetbe vesszük, hogy saját otthonában egy gazdasálat nem tenne keresztbe a férfi, minden munkát az asszony végez a föld megművelésétől, a cirokkása liszté bunkózásától kezdve a főzésig. Legfeljebb csak — egyes vidékeken — a férfi hevenyészű össze a szénaszupptetés sár- vagy gyékényfalazatú kunyhót, amelyben leginkább csak ő maga alszik egész napon át, hogy a nap hevétől is védekezheszen és a kinti lárma se zavarhassa annyira.

Ez a kunyhó minden bútornélküli, egyetlen kis, egészen kicsi és alacsony lyuk, amit, ha a körülötte lévő föld, amit nincs mivel televényezni, kifárad, vagy betegség ütött ki a faluban — egyszerűen felgyujtanak és odébbállnak más falut építeni.

Ámbár ez sem így van mindenütt négerországban. Például a Kamerunban a Grasfield-vidéken határozottan művészi ízlésre, feltétlen kézügyességre és szorgalomra vallanak a házacskák, melyeknek még külső falait is egészen szép és egyéni kézzel pingált freskók díszítik.

De a férfi itt is csak a fehérek szolgálatában dolgozik, azonkívül, hogy — mint más némely helyeken is — faszobrásszal és primitív iparral foglalkoznak egyesek. Nagyonis egyesek. Földművelésre azonban a néger férfi sohasem vetemedik: ez az asszonyok munkája.

De próbáljunk belevilágítani a néger asszonyok «elkivilágába» — bár az ottani fehér férfiak szerint, akik fekete asszonyokra fanyalodtak: a néger nőnek nincs lelkivilága; olyanok, mint a szelíd, de ostoba állat.

— Egyetlen gondolatunkat se közölhetjük velük... — panaszokdát minden felé.

Mellesleg megjegyzem azonban, ennek ellenére — legalábbis a francia és belga területeken — rengeteg a félvérű gyerek, sőt ma már a felnőt is, hiszen születésük a gyarmatosítási műveletekkel egyidejűleg kezdődött minden francia és belga gyarmaton. (Folytatjuk.)

Köszöntiink, Erdély!

A Felvidék és Kárpátalja után lángborult arccal köszöntjük harmadik hazatérő testvérünket, a havasokkal ékes, a magyarokkal és székelyekkel teli Erdélyt! Mikor ezeket a megindult sorokat írjuk, honvédeink már javában járják az utakat, amelyek a Királyhágóról futnak a virágban és mámorban úszó falvak és városok felé. Kissé sokáig tartott a rossz álmom, amely vasbeton erődökkel választotta el tőlünk a testvérhazát és szuronyerdőt húzott oda a határra, ahol nem is volt határ. Micsoda öröm és milyen ragyogó győzelem ez, hogy vér nélkül és épségben kerülnek vissza a galambdúcos székely házak. Nem rom Nagyszalonta, nem füstölög Várad, a maga nemes pompájában esillog a Szamos mellett a kincses Kolozsvár. Hazatérnek Csaba királyfi mosolygós népei, a székelyek s ha nekünk kedvünk támad, felülünk a vonatra és szabadon elutazhatunk fürdeni Szóvátára, almát enni a Szilágyságba, sielni a Radnai-havasokba!

S alig, hogy lezajlik majd a viszontlátás sok boldog pillanata, megkezdjük az áldott munkát, hogy letöröljük Erdély arcáról a könnyeket s testéről a rabság sebeit egy egész ország fogja majd gyógyítani. Mi, Magyar Nők Lapja, külön is meglátogatjuk a visszatérő otthonokat, elvisszük a húsz esztendő alatt bennünk felgyült minden melegségünket és szeretetünket, hogy összekössük az erdélyi nők kezét az anyaország asszonyainak kezével.

Addig is, míg bekopogtathatunk a régi, nemes erdélyi kúriákra, elküldjük katonáink százezres hadsorait, elküldjük a felemelkedő Magyarország fényes hadi népét, ezer ágyúját, repülőit és vashavértbe öltözött ifjú vitézeit, hogy ami virág nyílik még az őszi erdélyi kertekben, azt mind szórjátok eléjük.

S a kitárt erdélyi ablakokon át, a sarkig kitárt kapukon és szíveken át fogadjátok be az első szabad magyar Himnusz hangjait, amelyet most már tizennégy millió magyar dalol veletek együtt.

Erdély: Isten hozott haza hozzánk! P. J.

Csigaház

*Odakünn a szél danáz, —
All a csendes csigaház,
All a csendes csigaház,
Kemény páncél, meszes máz.
Odakünn a szél danáz,
Tavaszt szül terhes láb
Bokrot, gallyat végigráz,
Jó a csendes csigaház.
Odabenn a padmalyon
Hálót sző az unalom.
Nyúlós, nyálkás nyugalom
Úl a párnás pamtagon.
Puha papucs, teli tál,
Kályha kürtje muzsikál,
Bolond, aki újat vár,
Szél jütyyére jürgén jár.
Hadd danoljon száz madár,
Tűzzön tűző napuágár,
Üggye fontos semmi már, —
Jó a lusta csigavár.
Zúgó zápor, fényözön
Nem jut át a függönyön.
Bezárt ajtóközöbön
Nyújtózik a hús közöny.
Nyújtózik, meg szundikál,
Lehnytt szem és csukott száj.
Üggye fontos semmi már,
Páncél mögött mi se fáj, —
Jó a süket csigavár.
Odakünn a szél danáz,
Ostort pattint, furulyáz,
Tavaszt szül az ifjú láb, —
S áll a néma csigaház.*

z. Csukás Irén

Tanyai autobusz-megálló

A Gombos Pista tanyája ott lapul a kövesút mellett, éppen a kőkereszt háta mögött. Előtte áll meg, ha van utas, az autobusz, ami még jobban növeli a tanya tekintélyét. Mert azt betökélheti bárakáki, hogy esős időkben, vagy téli fagyokban olyan a kis tanya, akár a valóságos váróterem. Az utasemberek behúzódnak egy kis melegségre, ha késik az utazás. Llyenkor pipa dohányt, borított kínálnak a gazdának. Híreket újságnak. Elmondják, hogy hová igyekeznek. Egy szóval beszédet is, meg más értelmesebb ipart is elhullajtgnak, ami bizony ráfér Gombos Pistára, de nagyon.

Mert három hold földön kínlódik az ártatlan hat gyerekek a nyakán, ami bizony sehogys sem nevezhető rózsás sornak. Hat éhes száj, üres kamra, üres öl, kongó bugyelláris: ez a gazdagság a ráncosképű tanyában.

Mára azért mintha kiostorozta volna valaki a gondot a vén tanyából. Az asszony nótiák. A gyerekek a lábukat mossák a vályúnál. Juliska pedig úgy öltözik a kamrában már másfél órája, mintha bálba készülne.

Az akácerdő felől lassan közeledik az est. Egy kéz pirosarany napugárból koszorút fon a keresztre. Az ásitózó mezők fölött szellő suhan végig. Aztán seleg csendesen esni kezd a meleg eső. A meleg cseppek jó szagot lehelnek a földek fölé. S a dülkőn ezüstfelhőket fujva egyre összébb emlik a vastag portakaró. Az asszony előkapja a seprűt. Végigveri a gyerekeket. Bezavarja őket a házba. A gyerekek elhúzódnak a helyükre. Szípgyva leselkednek, ugyan mi lesz itt még máma? Aztán nagy könnyecseppekkel az arcukon, lassan elszunyóknak.

Az asszony bemegy a kamrába a lányához. Megöleli.

— Készen vagy-e, kis gyümölcsöm?
— Készen — lép ki a karcsú, tizenhatéves lány s hosszú, fekete haját előre tartja. — Kösse bele, édesanyám, a szalagot.

Az asszony ügyesen befonja a haj puha tengerébe a kék selyemdarabot, amit tegnap vett a városban. Juliska nagy műértemmel figyeli. A nagy munkában észre sem veszik, hogy egy idegen menyecskeféle lép a szobába.

— Jóestét.
— Adjön Isten — fordulnak egyszerre hátra és kíváncsian nézik a fiatal asszonyt. Ki lehet ugyan?

— Megengedik, hogy behúzódjak az eső elől? Az autobuszt várnam. De addig százszor bőrig ázok — néz az idegen asszony szelíd kéressel az arcokba és óvatosan letörli kendőjéről a vízcseppeket.

— Üljön le, lelkem — mutat az asszony barátságosan a padkára és tovább folytatja a szalagall a művészi munkát.

Az idegen asszony egy percre csendet hoz a szobába. De aztán lassan megindul a beszéd sora.

— Bálba készül a kislány?

— Dehogyan — mosolyodik el büszkeboldogan az anya. — A völégényét várja. Most lesz az eljegyzése.

— Ez már beszéd — mosolyog az idegen és letelepszik a padka legvégére.

Az anya nem tud a boldogságtól hallgatni. Úgy érzi, megfullad, ha el nem mondja a nagy szerencsét, mely a lányukkal érte őket. Nyúl a gyufaért. Meggyújtja a kis lámpát. Felakasztja. Aztán folyik a szóolás a szájából, mint az ár.

Az idegen asszony mosolyogva hallgatja

a történelmet. És lassan tisztába jön mindennel. Megérti, hogy egyszer egy legény hazakísérte Juliskát a bálból. Utána másnap már el is jött illendő látogatóba. Bekopogott szabályosan, amint illik. Be is jött a szobába, a szülők elé. S mikor kezét fogott az apával és az anyával s meglátta, hogy öt gyereke három sublót-fiókban alszik egymás tetején, megcsóválta a fejét.

— Így nőnek fel ezek a kis ártatlanok?

— Nincs csak egy ágyunk, lelkem gyermekem — vallotta be sirva az igazságot az anya és elfordult, hogy ne lássák a keserűségét. Juliska úgy érezte akkor, legjobb lenne elsüllyedni, hogy ne is lássa többet a legényt. Egyetlen, színehagyott ruhája jéggé vált rajta. Egyszerre rádöbent, milyen iszonyú elhagyatottságban élnek. Ágy, asztal, sublót, öreg lóca az összes vagyonuk. Legjobbhan szeretete volna felrúgni a sublótífokat, alvó kistestvéreivel együtt, de mozdulni sem volt képes. Ekkor a sápadt csendben felébredt a sublótban az egyik gyerek és bögni kezdett: — Ehes vagyok!

Az anya, nagy pirulással, egy sült krumplit dugott gyorsan a markába, hogy elhallgattassa. De hiába. A legény megérezte az igazságot. Megcsóválta a fejét. S mintha otthon lenne, nyugodtan benyitott a kamrába.

A következő percben rátette kezét az apa vállára. S fekete hangon ezt morogta: — Pista bátyám, itt nagy hiba van. Se liszt, se zsiradék, se hűsfele, se kenyér.

Mivel etetik ezeket a kis ártatlanokat? — Krumplival — sírta maga elé az anya, mert az ember csak maga elé meredt.

A legény az üvöltő csendben erre benyitott a zsebébe. Kivett egy cifra papirt.

— Pista bátyám, azért jöttem ide, hogy Juliskával társalogjak. De egy mukkanás sem jön ki a gégéből, hogy ezt a nyomorúságot látom. Itt van hús pengő. Vegyenek rajta, ami kell. Oszt a visszafizetésen ne törjék a fejüket!

A legény ezzel udvarlás nélkül elment. Ők pedig meredten néztek a soha nem látott kincsre és remegett a szájukszéle.

Az ember, aki látástól vakulásig dolgozott napszámban mindig, mióta csak az esztét tudta, most úgy hörgött, mintha kést vágtak volna a torkába. Az első pilanatban látszott rajta, fel akarja kapni a pénzt. Utána akarja vágni a legénynek. De acélkarjai nem hajlottak semerre.

A pénzből másnap liszt, zsír, meg ágy lett, hogy máskor ne a sublótban lássa a vőnekvaló a gyerekeket. S ettől kezdve megváltozott az élet a koldustanyában.

A legény, mármint Sándor, minden héten ellátogatott Juliskához. S minden látogatásnál kedveskedett valamivel a családnak. Hol cipőt, ruhát, kendőt hozott, hol ételmet, hol vásznat. És ami a fontos, ki is nyilatkozta a szándékát.

— Mondd meg apádnak — súgta egy felejtethetetlen este a fülébe, — hogy én a gazdag Bakos-Kovács fia vagyok a faluból. De ha apámék megtudják, hogy szegény lányt akarok elvenni, nem létesítenek bele semmibe. Még ki is tagadnak.

Azért úgy kell csinálni mindent, hogy senki ne tudjon róla. Esküdni is elme gyünk a hetedik faluba, csak titokban maradjon minden.

Olyan nagy boldogság lett erre a szavatra, mintha pénzzel szórták volna tele a tanyát. Az apa a bajuszát sodorgatta. Az anya a lányát ölegette. Így ért el oda az idő, hogy felvirradt a mai nagy nap,

mikor Sándor eljön és ráhúzza az aranygyűrűt kedves menyasszonyának ujjára.

Vége a hosszú történelemnek. Az anya boldogan nézi a selyemzalagot. S forró csókokat nyom kislánya tejhabos, rózsaszirmos arcára. Kintről hirtelen beszéd hallatszik be.

Juliska elsápad az örömtől. Itt van a vőlegény a jegygyűrűvel. Itt van Sándor. Dobogás, lábverés, csoszogás hallatszik egyre közelebb. Nyílik az ajtó. Alacsony, komoly legény lép be.

— Jóestét.

— fogadják mind szelíd elfogódással a köszönetést és azokra a szép szövegekre gondolnak, amelyek most úgy fognak itt csorogni, mint a méz.

A legény ünnepélyesen belenyúl a zsebébe. Előhúzza mosolyogva a gyűrűt. És már mondja is:

— Kedves Julis néném, a maguk tanyájában kinyilatkozott egy szép pillatú virágróza...

A legény itt meglátja a padkán üldögélő idegen asszonyt. Egyszerre összerándul, mintha villám csapott volna be. Szemből kiugrik a rémület szikrája. Aztán megfordul. S akkorát ugrik, hogy egyszerre kint van a házból. Mire a bentiek megfordultak, már úgy rohan a fekete-ségben, mint akit csalánnal vernek.

Mindenki megdöbben néz a legény után. Juliska jajgat. Az anya a kezét tördeli.

Az apa káromkodni kezd. Csak az idegen asszony bölintgat, mint aki mindent ért.

— Ne hívják vissza, ne menjenek utána — áll a lány és a sápadó szülők elé.

Ügyis rossz számítással volt magukhoz. — Honnan tudja? — fordulnak szembe vele mind a hárman.

— Onnan, hogy ez a Bakos-Kovács Sándor az én édes öcsém. aki már a második feleségét is elzavarta a tanyájából — mondja egyszerűen az asszony és csendesen köszönve, elindul ő is a kormos éjszakába.

Juliska úgy érzi, a menyasszonyi fátyol, mellyel már annyi álmodott, ott hahotázik előtte. S tizenhatéves kis szívébe egyszerre belenyílik, hogy a lányfeléknak csak az jut ki ezen a keserves világon, hogy könnygötröngyökkel földeljük szívük sírjába a családosok fekete koporsóját.

Kint még mindig érik a meleg eső. S a dülkőn fekete takaróva simul a vastag por.

Gyomai György

Kinevetnek a csillagok!

*Ha kőborolsz a hűvös éjszakába
És ha a csalfa hold már fenn ragyog
S két szemedből hull a könnyek árja,
Kinevetnek a csillagok!*

*És ha nem előre, csak hátra nézel,
Ha a virágokat csókolgatod,
Égbe vágva a földön nem férsz el,
Kinevetnek a csillagok!*

*Ha az égen csak szivárványt keresel,
Csak a boru, a bánat van veled,
Csak a gondnak párnáira fekszel,
Kinevetnek a fellegek!*

*Ha az ágon árva kis madár dalol
És te halálfeji pillét kergesz,
Ibolyák a messzi domboldalról
Téged sorba kinevetnek!*

*A földön emberek élnek, emberek!
Annyi a szín, virág, fény és öröm
Mind a tiéd, neked adták, neked!
Hajolj meg mélyen, alázatosan
S mondd, hogy: köszönöm, köszönöm!
Dr. Kiss Ernőné*

A formosai leány

REGÉNY IRTA PAUL DE CHAUD

XX.

Bernard igen ravasz tervet eszelt ki. Tudta, hogy szökése és a képpel kapcsolatos család hamarosan kiderül és abban az esetben egyetlen hajó fedélzetén se érezhette biztonságban magát, mert a rádiójn továbbított elfogatási parancs alapján letartóztatják. Ugy kell intéznie a dolgát, hogy félrevezesse a rendőrséget.

Egyenesen Cherbourgba utazott és ott felszállt az egyik Amerika felé induló hajóra. De csak a szemközti angol kikötőig ment. Southamptonban leszállt a hajóról és még aznap délután felült a President Rooseveltre és azon Hamburgba hajózott. Itt azután Gustav Bauer név alatt megszűnt az egyik külvárosi szállodában. Elhatározta, hogy egy hónapig Hamburgban marad. Ennyi idő alatt lecsillapodnak a szenzáció hullámai és akkor majd észrevétlenül tovább áll.

Két nappal utóbb éppen a városi parkban ült és a mesterséges tavacska mellett álló kioszkban szürcsölgette a keserű likőröket, amikor kezébe került egy esti lap, amely párizsi jelentések alapján részletes tudósítást hozott a nagy képcsalási perről. A cikk részletesen írta Carlin letartóztatását és a váratlan fordulatot, melynek eredményeképpen Carlin szabadlábra helyezték, viszont inasát, Rochert és egy Pimperton Therése nevű nőt őrizetbe vettek, mert kiderült, hogy a példátlanul nagyarányú csalás szálai hozzájuk vezetnek. A rendőrség elfogatóparancsot adott ki Bernard színházi ügynök ellen is, akinek a letartóztatásban lévő vallomása szerint tevékeny része van a bűncselekményben és valószínűleg tudja, hogy hova lett az ellopott festmény. Bernard az eddigi nyomozás szerint Amerika felé vette útját. Elfogatása iránt szikratávíró útján intézkedés történt és fényképért rádió útján továbbították Európa minden rendőrségének.

Bernard, noha számított milderre, mégis kellemetlenül érezte magát. Nagyon kényelmetlen dolog, mikor az ember a saját személyleírását olvassa a lapokban és ott látja fényképét is. Nyomban elhatározta, hogy még aznap délután szállodát változtat és oda már elváltotatott külsővel fog költözni. Bajuszát leborotváltatja, mesterséges szemgyulladást idéz elő. Bekeni egy kis maró folyadékkal a szemhéját. Attól olyan vörös, duzzadt, könnyező lesz, hogy teljesen eltorzul és megváltozik a rendes arckifejezése. Azután némi fájdalmas operációval egypár sebhelyet lehet égegni vítrióllal az arcon. Azt ugyan többé nem lehet eltávolítani, de Bernard már lemondott arról, hogy nőhódító szerepében tetszelegjen. Az a fő, hogy ne ismerjék fel. Mindenesre elhatározta, hogy óvatos lesz. Mellékutcákban ment a szállodájába, ahol intézkedett, hogy csomagjait az Esplanadeba küldjék. Elhatározta, hogy e tekintetben is taktikát változtat. Előkelő szállodában bérel fényes lakosztályt és délamerikai kereskedőnek adja ki magát, aki vásárolni jött Európába. Jól beszél spanyolul,

mindenkivel elhiszi, hogy Rio de Janeiróból érkezett. A zugszállodákban mégis gyakran rendez razzliát a rendőrség, különösen kikötő-városokban.

Az Esplanadeba megváltozott külsővel érkezett. Maga is megdöbben, mikor a tükörbe nézve megpillantotta gyulladt szemét, sebhelyes arcát, melyet a leborotvtált bajusz még felismerhetetlenebbé tett. De hát a külső csakugyan nem számít, ha valakinek olyan duzzadt a pénztárcája, mint az övé volt. A Gustav Bauer névre szóló okiratai rendben voltak.

Mindazonáltal Bernard jónak látta minél kevesebbet mutatkozni. Megvolt az ürügy, hogy nem hagyja el a szobáját. Gyógyításra szorult szeme kellően igazolta. A szembaja sem akadályozhatta meg, hogy ne kérje be a lapokat. Azokban volt is mit olvasni. A Matin feltűnő betűkkel hozta a következő hírt:

Leleplezték a képhamisítás titkát.

Mme Pimperton szenzációs vallomása.

A Rembrandt-képhamisítás ügyében ma újabb, szenzációs fordulat történt. A letartóztatásban levő Pimperton Therése, aki tegnap még konokul tagadott, mára egészen megátört és olyan részleteket mondott el a vizsgálóbíró előtt, melyek valósággal rémregényként hatnak.

A képhamisítás vallomása szerint egy fiatal hölgy, Bashford Mary követte el, aki még néhány hét előtt Miss Amyra név alatt az Ambassadeur mulatóban lépett fel egy Mr. Young nevű japán artistával. Mindenki emlékszik még azokra a hipnotikus mutatványokra, melyeket ez az artista-pár produkált. Madame Pimperton megdöbbenő vallomásából kiderült, hogy Young, akinek valódi neve Hiuti, erőszakos úton szöktette meg Miss Bashfordot, akit hipnotikus hatalma alatt tartott. A fiatal hölgyet végül is véglegesen szabadította ki Hiuti kormaiól és barátijánál, Carlin Raoul lakásában helyezte el. Amikor az elmúlt hetekben Carlin Lyonba utazott, Hiuti összejárta a Carlin Robert nevű inasával, továbbá Bernard artista-ügynökkel és a vallomást tevő Pimperton Therésével, belopózott Carlin lakásába és ott a véle szemben teljesen tehetetlen Bashford Maryt ismét hipnotizálta és ebben az állapotban — akár a színpadon — megparancsolta neki, hogy a Rembrandt-képről készítsen másolatot. A szerencsétlen médium engedelmessé lett a parancsok és a képet négy nap alatt pontosan lemásolta. Az eredetit ezek után Hiuti és Bernard magukhoz vették, a hamisítványt viszont a keretbe helyezték abban a biztos tudatban, hogy a cserélt Carlin nem fedezi fel.

A bűnügy legérdekesebb részlete, hogy Miss Bashfordnak mindenről sejtelle sem volt, mert Hiuti a hipnotikus álla-

potban lévő leánynak azt is megparancsolta, hogy felébredése után ne emlékezzen semmire. Miss Bashford csak most tudta meg, hogy ő követte el a hamisítást. Tetteért nem lehet felelőségre vonni, mert akaratától megfosztott, beszámíthatatlan állapotban követte el. Az eredeti Rembrandt-kép tehát kétségtelenül a szökésben levő Bernard és Hiuti birtokában van. A rendőrség széleskörű intézkedést tett a bűnösök kézrekerítésére.

— Szerencsére csak az én birtokomban van a kép! — dörmögte elégedetten Bernard és az egyik bőröndjét kereste tekintetével.

Ami igaz, az igaz. Ugyesen és ravaszul dolgozott. Kijátszotta Rochert, akitől százezer frankot vett fel, amikor az eredeti kép már régen a szobája padlójára alát volt rejtve. De Hiutit is remekül elintézte. Mialatt a fakir Miss Amyrát kereste, ő szépen kerekelt oldott és magával vitte a képet. Holott az volt a megállapodásuk, hogy annak eladási árát megfelelezzik. Ezzel tudta csak Hiutit rávenni arra, hogy Amyra azonnali megszüntetése helyett előbb készítse el vele a kép másolatát!

Bernard a kezét dörszölte. Még néhány hét és elmúlik a nagy láz, melyet a képcsalás felkavart. Érdekes, hogy Hiuti is megszőkött. Szegény fickó, alighanem a dzsungeljébe igyekszik vissza. De ez bajosan sikerül. Elcsúszik az első hajón. Bernard elnevette magát, mikor arra gondolt, hogy milyen dühös arcot vág Hiuti, ha azt kérdezik tőle, hogy hova szökött Bernard, a bűntárs?

Szegény buta japán, ezt maga is szeretné tudni! Persze, nem hiszik el neki, hogy őt is becsapták és a rendőrségnek igen kellemetlen eszközei vannak, hogy ilyen esetben kivége a makacs tagadóból a vallomást. Szerencse, hogy Hiuti fakir-gyakorlatokkal erősítette magát a kínzások elviselésére. Ennek most alighanem hasznát fogja venni.

Bernard azonban tévedett. Hiuti nem szállt hajóra. Ő is régen foglalkozott már a szökés tervével, pontosan és apróra kidolgozta, hogyan és hova fogja majd Maryt vinni, miképpen rejtőznek el? Amikor a bouquevali csendőrök utána lőttek; autója már teljes sebességgel rohant a német határ felé. A határon akadály nélkül robotogt át, útlevele rendben van. Két nappal később Hiuti már Hamburgban volt. Jól tudta, hogy az igazi veszedelem most kezdődik. A rendőrség közei. Az ázsiai faj ősi ravaszágával vette fel a harcot üldözőivel. (Folyt. köv.)

Zörgő kelengye fogalom

B. Schroll és más vászonárúk nagy raktára

Árajánlatok 495 pengőtől
Textiláranyagkereskedő

Bp., Deák Ferenc-u. 19

Úri társaság

BESZÁMOLÓ

Sz. Solymos Beát, a kiváló írónőt, lapunk munkatársát, az Országos Gárdonyi Társaság legutóbbi tisztújító közgyűlésén alelnökévé, az Országos Dankó Pista Társaság tiszteletbeli tagjává, a szegedi Tömörkény Irodalmi Társaság pedig rendes tagjává választotta meg. A kitünő írónőnek de az irodalmi társaságoknak is őszintén gratulálunk. — Szabó Károly „Az Úr számoltyánál” cím alatt gyűjtötte össze és jelentette meg tíz novelláját, amelyeknek friss és bátor hangja, mélyen és őszintén magyar világszemlélete, a bennük megnyilatkozó jellemábrázoló készség megérdemli a kritika elismerését.

A közismert SEMLER cég mindennemű finom szöveteiben ma is nagy a választék.

HÍMEN-HIREK

Simon Károlyné Tápai Erzsébet tanítónő, balatonfüredi kedves előfizetők hűgát, Tápai Sára okl. gyógyszerészt oltárhoz vezette Lukács László, az apátfalvai és magyarcsanádi gyógyszerész tulajdonosa. Tanuk voltak: Simon Károly balatonfüredi postamester és Szabó Imre, Makó város főmérnöke. — Fejes Ilona okl. tanítónő, rákospalotai kedves előfizetők eljegyezte Kóváry László okl. ref. lelkész. — Vámos Erzsébet miskolci kedves előfizetők és Vértés Vilmos örök hűségét esküdött a Mindenszentek r. k. templomában. — Tóth Bózsike csanadapácsi kedves előfizetők eljegyezte Várhelyi Pál, okl. táncosnár. — Boross Magdolna áll. óvónő, soltvadkerti kedves előfizetők eljegyezte Babó Gábor, halasi városi hivatalnok. — Hegedüs Aranka áll. tanítónő, egri kedves előfizetők eljegyezte Kéri Dező m. kir. honvédhadnagy. — Illésfalvi Erzsébet kedves előfizetők és Lippai Ferenc MÁV-tiszt örök hűségét esküdött a nemesvámosi rk. templomban. — Soltai Jolán Gizella kedves előfizetők a szombat-helyi ág. ev. templomban oltárhoz vezette Mäger Ernő. — Jandó Gizella Ida kedves előfizetők és dr. Martos-Manica László örök hűségét esküdött az újpesti ág. ev. templomban. — Nagy Júlia gutai kedves előfizetők eljegyezte Belső István jegyző. — Táskai Bózsike kedves előfizetők és Hornyán Iván MÁV-tiszt örök hűségét esküdött a keszthelyi rk. plébániatemplomban. — Papp Magdolna m. kir. postakiadó, hácsbokodi kedves előfizetők és Dávid Sándor vámosmikolai m. kir. postamester házasságot kötött. — May Mária hegyeshalmi kedves előfizetők a győri székesegyházban oltárhoz vezette Kiss Ernő. — Czédly Babát, Czédly János jószágfelügyelő leányát eljegyezte Csonth József m. kir. főhadnagy. — Mátrai Nándor és neje Dick Klára bpesti kedves előfizetők szűk családi körben most ünnepelték boldog házasságuk 25. évfordulóját.

ANGYALKÁK ERKEZÉSE

Tóth Dező és neje Gaál Irénke, egri kedves előfizetők örömmel értesítenek, hogy hatéves Dezőkékük mellé a jó Isten kisleánykát adott, aki a szent kereszttségben a Zsuzsánna Márta nevet kapta. Keresztzüllők: Gaál Mancika, Füzesabony és Gaál Sándor, Újdiósgyőr. — Özv. Sáringer Kálmáné balatonberényi kedves előfizetők boldogan közli, hogy leányának, dr. Kovács Kelemenné Sáringer Gabriellának kisleánya született, aki a szent kereszttségben a Gabriella Mária Magdolna nevet kapta. Keresztzüllők: Csermely Péter és neje, Balatonberény. — Bárdos János

malomellenőr és neje, vámosgyörki kedves előfizetők örömmel tudatják, hogy házasságukat az Eg kisleányával áldotta meg, akit János Gyula nevre kereszteltek. Keresztzüllők: Bárdos Ilona és Bárdos Gyula. — Varga József törzsmester és neje, ungvári kedves előfizetők boldogan jelentik, hogy kétéves Dező fiacskájuk mellé a jó Isten kisleánykát küldött, akit Mária Anna névre kereszteltek. Keresztzüllők Pallagi Lászlóné és férje, Budapest. — Székely Béla és neje Reusz Jolán ácsi kedves előfizetők örömmel értesítenek, hogy a jó Isten házasságukat kis leánykával áldotta meg, akit Ildikó Mária nevre kereszteltek. Keresztzüllők: özv. dr. Pitter Ferencné és Székely Ferenc. — Hetényi József államasúti tiszt és neje Kozma Anna miskolci kedves előfizetők boldogan jelentik, hogy házasságukat az Eg kis lánykával áldotta meg, aki a szent kereszttségben az Annamária Erzsébet nevet kapta. Keresztzüllők: Stokker János államasúti főtiszt és neje Hajnal Pöszke. — Szabó József szabómester és neje izsáki kedves előfizetők örömmel közlik, hogy Veronika kislányuk mellé a jó Isten kislány testvérkét küldött, aki a szent kereszttségben a Marika Julianna nevet kapta. Keresztzüllők: Szabó Mária és Papp András. — Kovács Lajos városi tisztviselő és neje, debreceni kedves előfizetők boldogan jelentik, hogy a jó Isten Lajcsika kislány mellé kisleányt adott, ki a szent kereszttségben a Sarolta Anna nevet kapta. Keresztzüllők: Várady Erzsébet és Kovács Béla városi tisztviselő. — Biró Károly máv. s. tiszt és neje Szigetvári Gizella érsekújvári kedves előfizetők örömmel értesítenek, hogy házasságukat az Eg kislánnyal áldotta meg, aki a szent kereszttségben az Emilia Anna nevet kapta. Keresztzüllők: Szigetvári György és neje.

NYARALÁSI HIREK.

Kedves előfizetők közül Nikischer Józsefné (Bpest) Balatonfenyvesen, Ördög Györgyné (Kispest) Fonyóddigeten, Ráczkevy Margit (Bpest) Budaligetben, Reiczner Agostonné (Miskolc) Budapestben, dr. Rónai Józsefné (Veszprém) Balatonzámárdiban, Rudnay Gyuláné (Budapest) Bábonymezgyeren, ifj. Sásdy Jánosné (Budapest) Nagykőrösön, D. Szabó Lászlóné (Budapest) Rákoshelyen, Szanyi Magdolna (Budapest) Harkányban, Szeмерédy Sándorné (Budapest) Solton, Szlávics Mancika III. éves tanítójelölt (Kisvárd) Losoncon, Kézmárky Béláné (Kunszentmárton) Versegén, Kiss Jenőné (Debrecen) Kőrösmezőn, Kovásznai Kóvér Józsefné (Gyula) Budafokon, Kozderka Lászlóné m. kir. ezredes neje (Nagykanizsa) Veszprémben, Kőfalvi Gáborné m. kir. püöri fővizsgáló neje (Galánta) Egerben, Lakatos Béláné (Debrecen) Fehérgyarmaton, Pákh Miklós né m. kir. százasos neje (Ókomárom) Budapestben, Petrányi Gizike (Kiskunfélegyháza) Budapestben, Rotmann Jenőné (Ungvár) Budapestben, dr. Szabó Nándorné (Debrecen) Olesván, Váradi Julia (Rákospalota) Zebegény—Újvölgynön élvezi, vagy élvezte a nyaralás örömeit. — Kedves előfizetők közül Vámbéri Lőrincné (Rákospalota) Zireről, Varga Rózi (Bönyéretaláp) Hévizgyógyfürdőről, pávai Csekme Károlyné százasosné a Balaton mellől. Simon Gézné ungvári főtanácsos neje Hajduszoboszlórol, Fazekas Mihályné és kislánya (Szeghalom) Egerből, Szeley Lászlóné (Kecskemét) Hévizfürdőből, ifj. Dóra Mihályné és családja (Rákosszentmihály) Balatonszéplakról, Seiff Károlyné (Pusztagyenda) Hajduszoboszlórol kerest fel üdvözlő sorait, amit hálásan köszönünk.

Hóry László levele

A szolnoki főispánoknál iratlan törvény a festőművészet támogatása. Koronghy Lippich István fáradságát nem ismerve kilincselte négy évtizede a világhírű művésztelep megalapítása érdekében. Gróf Szapáry Gyula, Almássy Sándor, Borbély György pedig nem egy anyagi válságon segítettek át nehéz időkben a telepet. Az idén a jelenlegi főispán, báró Urbán Gábor mentette meg a 40 éves jubileumát ünneplő híres művésztelepet a teljes anyagi összeomlástól. Sőt lehetővé tette az épületek modernizálását és új műtermek létesítését is. Ugy hallottuk, hogy a művésznek eredeti módon óhajítják ragaszkodásukat báró Urbán Gáspár iránt kifejezni. Egy vásznon, érdekes művészi kísérletképpen, kollektív portrén akarják megfesteni a főispáni arcképet. A kép címe valami ilyesféle lenne: «Igy láttuk mi.»

Gróf Teleki Andor, a Külföldi Kereskedelmi hivatal új igazgatója még egy nagyfontosságú megbízást kapott a közelmúltban. Kacsob Bálint államtitkár gróf Teleki Andorra bízta az árkormánybiztoság egyik fontos osztályának vezetését.

Lassan vége a gyenge nyaralási szezonnak. Legfrissebb s egyben a szezon befejeztét jelentő híreink a következők: Gebhardt Domonkosék Hévízen, Erney Károlyék, a Pesti Hazai Takarékosk elnöke és családja a Galyatetőn, Rybáry Frigyesék Sopron-Lővérben, Kállay Rudolék ugyanott, Benes Ferencék Hévízen, Almássy Sándor dr., a Pénzügyügyi Központ igazgatója Siófokon töltötték pihenőjüket, míg Wünsch Frigyes, a Hangya elnök-vezérigazgatójának nyaralása mindössze az volt, hogy meglátogatta a vállalat főleki, balassagyarmati, tornaaljai, losonci telepeit.

Vérey Dezsőné vezeti a Tesz I. női lövészsorozatának kiképzését. Értesülésem szerint a lövészhölgyek olyan figyelemreméltó teljesítményeket értek el a puszkával kezükben, hogy több társadalmi egyesület hasonló alakulat felállítását tervezi.

Parádon jártunk a napokban, ahol a sétányon több előkelőséggel találkozunk, mint egy miniszteri előszobában. Ott láttuk Hóman Bálint kultuszminisztert, Térfy Béla ny. minisztert, a Közművelődési Alapítvány elnökét, Huszár Károly ny. miniszterelnököt, Vargha Ferenc m. kir. titkos tanácsost, Vladár Gábor titkos tanácsost, a Kúria tanácselnökét, Láng-Miticzky Ernőt, a budapesti Itélőtábla elnökét, báró Balás György ny. tábornagyot, báró Kemény Árpád földbirtokost, vitéz Bartha László ny. tábornokot, Dehmel Aladár, az Országos Földhitelintézet elnökét, dr. Weiser István és Orawetz Pál egyetemi tanárokat, Jaross Andor ny. minisztert, Bán Józsefet, a Leszámitoló Bank vezérigazgatóját, dr. Hainiss Elemér egyetemi tanárt és dr. Hirsch Andor miniszteri osztályfőnököt feleségeikkel és családtagjaikkal.

Kertkultúra

írja SZILAGYI JÓZSEF Budapest székes-fővárosi kertészeti igazgatója

Kertünk legszebb virágzó növényei, mint pl. a *Dahlia*, *Canna*, *Gladiolus*, nem télállóak s így azokat felszedve, védett helyen telettétjük. A teletetés nem minden gumónál történik egyformán. A gumókat csak akkor szedjük fel, amikor virágait a dér, vagy gyengébb fagy már tönkretette. Arra kell törekednünk, hogy a teletési időszak minél rövidebb legyen. Vontakozik ez az újabb, nagyvirágú *Canna indica* hybr. gumóira, amelyeknek telettése a legkörményesebb. Ugyanis, amíg a *Dahlia*, *Gladiolus*, *Tubarózsa*, stb. fagymentes és nem túlnedves helyen minden veszély nélkül kitél, addig a *Canna* nagyvirágú fajtái 12—14 C hőmérsékletet igényelnek, ami egy mérsékelt növényháznak felel meg. A közönséges *Canna indica* természetesen nem ilyen igényes. Ha a *Canna indica* hybr. gumóit hidegebb helyen telettétjük, az rendszert elpusztul. Fontos hogy a telető helyiség ne legyen túlnedves, vagy száraz, első esetben elrothad, utóbbi esetben összeszárad.

Jácint, Tulipán, Narcis, *Crocus*, stb. hagymákat októbertől kezdve már kiültethetjük. Virághagymák alá sohasem szabad még el nem korhadt trágyát használni, mert ez erjedés közben a hagymákat tönkretesz. Trágyázáshoz teljesen érett, korhadt trágyát használjunk. de ezt is óy-módon, hogy maga a trágya, illetve már a föld, ne kerüljön a hagymák fölé, hanem csak a hagyma aljág terjedjen, ahol a meginduló gyökereknek hasznára van. A virághagymák sűrűn egymásra boruló pikkelyekből állanak s az esetleg fejről beszivárgó trágyával rothadást okoz. Az itt említett virághagymák mind teljesen télállóak s a tél fagyoktól jól bírják. A hagymák még a tél beállta előtt kihajtanak és kis levélkével teleznek. Erősebb, rendkívüli fagyok ellen a jácintot vékony lombtakaróval védjük.

KERTÉSZETI ÜZENETEK

B. A.-né. Levelében leírt *Canna* a nagyvirágúak őse, a *Canna indica*. Ennek virágai apró pirosak, maga a növény 2 méter magasra is megnő, levelei lehangosak és nagyok. Ebből a „fajból” nagyvirágú „fajtát” nem lehet előállítani, csak igen hosszadalmas keresztezési eljárás útján. Nagyon szép, minden igényt kielégítő magyar fajtáink is vannak már a *Canna*-ból. Csak megbízható helyen lehet fajtaazonos gumókat beszerezni.

Az orgonánál több oka lehet a meddőségnek.

1. Nagy fák, vagy öreg bokrok mellett, vagy alatt állanak s így nincs táplálékuk, mert amazok az erősebb jogán elveszik tőlük.

2. Öreg tövekről hajtott, gyenge sarjakról

Köszvényes fájdalomknál

rheumatikus fájdalomknál, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, ízületi és tagfájdalmaknál, valamint meghúlése betegségeknel gyorsan és biztosan hat a Togat. Orvosok ezrei ajánlják a Togat-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togat-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban kapható. 1.60 P.

származnak és még hozzá vízhatások, nagyon soká tudnak virágzó példánnyá erősödni.

3. Ajánlatos nemesített példányokat ültetni, mert a közönséges orgona csak igen gyéren — és csak idősebb korban virágzik.

A rizike- és egresbokrokat lombtalan

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Utolsó kívánság. A jó emberek rendszerint az egyszerű, őszinte, kiváló lelkek. A forradalmi elem benne a jóság. Ez az ősi romantikus szuggesztív cselekedtetési önmaga fölé emeli. A szeretet hivatásá ébredt lelkében és végtelen megnyugvással formálta át zaklatott lényét. Mosolygó arccal vállalja az áldozatot. Benne van vallomásaiban mindannak a fájdalomnak az összhangja, amit eddig csak magányos éjszakáin sóhajtott el a csillagoknak. A szívünk érzi ezt a magányos fájdalmat, szeretetünk fényét látta hivatagotn integetni és a panasz legördült lelkéről, mint egy óriás köszikla. Meggyötört lelke ideszállt sebzett szárnyán és megvádolja az egész világot, amely jónak akar látszani, de több benne a rossz, az önzés, a bűn és a hiúság. És zuhog a könnye, talán azért, hogy el-mossa a világot minden bűnait. Van, határozottan van valami csodálatos abban, hogy lelkünkbe rajzolódik a reménység és ígért szívárványa, ami nem csak menekülést jelent, hanem érzékelteti a jóság diadalát is. A legzemélyesebb élmény visszasodorta a helyes útra és ezalatt öntudatlanul megérezte, hogy a maga erejével kell feldolgozza a lezajlott dolgokat. A szeretet valósággal újjáteremteti, felvidította és bizonytalanság határvonalait letörölte. Megtelt a szíve az élet áldásával és a felismerés boldoggá, örömtelvéssé tette. A szeretet muzsikál szívében.

Hivatásos kozmetikusnőket kiképez FOLDESNE «JUNO» KOZMETIKAI INTÉZETE, Budapest, IV., Károly király-út 24. A Magyar Nők Lapja előfizetőinek tandíjkezdve.

REMÉNYKEDŐ KISLÁNY. Várja meg, míg az illető közeledik Önhöz. Ne árulja el, hogy szerelmes belé, mert a könnyű győzelmet a férfi nem értékeli. Az is lehet, hogy Ön téved és szerelme nem talál partnerre benne. Jobb korán tisztában lenni a helyzettel, mint későn ébredni a valóságra.

Olga. Akármilyen komoly és súlyos az az ok, ami elűzi a szülői otthonból, bennünket arra készítet, hogy visszatartsuk és figyelmeztetésünkkel útját álljuk. Forrongó, lángzó érzése még nem alakult át meggyőződéssé. Csak azt tudja, azt érzi, hogy nyíltan és véglegesen szakít a múlttal és új, az eddigivel ellenkező életre készül. Sebzett szívét ambíciók, sikerek, szórakozások és munka narkotikumával véli elcsendesíteni. Az élet forgatagába menekül a fájdalom elől, pedig ez még sokáig vele marad, legalábbis addig, míg egy másik érzés nem teríti. Az Ön pompás életének az a hivatása, hogy szeressen és nem az, hogy megmerevítse és kizárja a megillető jogokból. Vegye úgy, hogy belekerült egy eget zengett, földet rengett viharzóba, ami csak addig tart, míg a fekete szomorúságon áttör egy fényes csillag, aminek neve: reménység. Ön nem ismeri az életet.

állapotban lehet töosztás útján szaporítani, ősszel és tavasszal, vagy egész télen át is, fagymentes időben. A termés azonban visszaesik, mert a szétszedett növényeknek meg kell előbb gyökeresedni, hogy természetüket táplálhassák. Ha az anyanövényről csak kisebb részeket veszünk el szaporításra, az anyanövény tovább terem.

Nem tudja, hogy a fővárosban millió kísértés vet gáncot a fiatal leányok tapasztalatlan és a gonoszágat hírből sem ismerő jóhiszeműsége elé. A kezdet nehézségével már ott találkozik, hogy az érettségizett fiatalok törvény szerinti kezdő fizetése a tisztviselői pályán 80 pengőben van megállapítva. Fedezi ez az Ön társadalmi állásával felmerülő kiadásokat? Csak egy garçon lakás havi bére annyi, mint a keresete. Az ellátás, fűtés, takarítás, világítás, stb. jó 120 pengő, ehhez jön a ruházkodás, szórakozás, stb. kiadásai. Ez a kép a jövőről nem sötét, de nem is rózsás. Ha mindezzel sokszor számolt és vállalni meri a munkát, amiben feledést talál és a nagyon redukált igényeket — így felkészülve — talán — megízlelheti, milyen is a fővárosi intelligens dolgozó leányok élete. Ha válla, csak az fog történni, hogy belesodródik a kenyérkeresők idegölő harcába. Igérje meg, ha nehézne találná és megviseli a harc, visszatér szüleihez és bevala, hogy nem ez a nő hivatása.

ASSZONYSOR. 1. Ön saját jogán, illetve szülői jogán — sajnos — zsidónak számítana, mert csak akkor minősülne ezen az alapon kereszténynek, ha zsidó származású apja legalább a házasságkötés után áttért volna keresztény vallásra. Ha ez nem történt meg, úgy Ön a származása alapján zsidónak minősülne. Amde kereszténynek minősül Ön a házasságkötése révén és pedig a törvény 1. §-a 3. bekezdésének b) pontja alapján, mert ha kereszténynek számító férjval kötött házasságot és a házasságkötéskor Ön maga is már keresztény hitfeltekezethez tartozott ez esetben Ön saját maga, mint minden, ezen házasságból származó gyermek teljes jogon kereszténynek minősül. 2. A törvény 1. §-a értelmében csak az számít zsidónak, akinek vagy egyik szülője volt zsidó, vagy két nagyszülője. Ha tehát Önnél három nagyszülő keresztény volt, akkor Ön feltétlenül kereszténynek számít és pedig nem is kivételképen, hanem az általános szabály alapján.

Harc a boldogsáért. Gondolatai szakadozottan bukdácsolnak, mint sziklán a patak. Sürgetné sietésre az időt, nehogy lemaradjon. Az érzései bonyodalmának csak egy utat lát a szabadulásra. A lát-határ szélén eltűnt nap visszavetíti tüzes-vörös fényét. Új örömek lángoltak fel a szívében. A nő örök vágya, szavakba nem öntött álma rajzolódik ki eléje. Nem ábránd, hogy házassággal végződjék a késői regény. Háziasszonyi kedvessége, előzékenysége nem maradt hatás nélkül. Legyen olyan figyelmes, hogy még a gondolatát is kitalálja, de ne menjen tovább. Az érzések átvesztőjében könnyen eltéved az ember. A megoldás világos és egyértelmű. A felvert hullámokat nem csendesítheti el mással, mint a felébrszelt szerelem viszonzásával. Ha nem veszi el sem a türelmet, sem a bátorságát, sem a tisztánlátását, megnyeri ezt a csatát, amelynek számos taktikai for-

télya van és mind fel kell használni. Meg kell győzni a férfit, anélkül, hogy ezt az elhatározott szándékot észrevénné, hogy csak Ön teheti boldoggá. Érezetnie kell a nő fölényét, amelyen csak a szerelem diadalmaskodhat. Mindazt, amit itt elmondunk, egészítse ki a nő sajátos, leggyözegetlen egyéni varázsával és győzni fog, mert győzni akar.

IMÁDOM A SZÓKE HAJÁT. Csak úgy duzzad az a kis szerelmi vers az érett öszi-barack zamatos, finom ízéhez hasonló valamásaitól. De stílusában halmozódnak a hibák. Közlésre még nem eléggé érett.

Ismét kapható a **SZÖRTELENITŐ és FIATALÍTÓ «Déva»-krém.** Hatása végleges! — Póstaí szétküldés: «Déva», Porrogszentkirály. (Somogy m.)

Fehér virág. Valami nincs rendben maguknál, kedves „Fehér virág”. Nincs rendben az ön elnéző szeretete sem. Cselekedni kell, még pedig azonnal, hogy tisztázódjon a kétséssé vált szeretet és szerelem. A szabályos háromszöget fel kell bontani, mert ön lesz az áldozat. Nem tudjuk, nem késő-e máris a figyelmeztetésünk. Ne legyen gyerek és lépjen fel határozottan mindkettőjükénél, mert ha ma még csak „játék” a csók, holnap lángbaboríthatja és felégetheti az ön boldogságát. Igenis, követelheti, hogy ne játsszanak, mert a csók nem játék, hanem a legszentebb komoly érzés pecsétje a menyasszony ajkán. És ne legyen elnéző barátónkje iránt, ne becézze túlságosa. Éreztesse vele, hogy érdeme szerint kemény és rideg is tud lenni, ha ő visszaél bizalmával és jóságával. Beszéljen vele komolyan és megmondhatja, hogy kacér viselkedését, völgegyével való flörtölést nem tűri. A boldogságát nem teheti főnkre ő, akit úgy szeret, mintha testvére volna. **Szüntesse be ajándékozásait is. Legyen erélyes. Völgegyét is megrójuk,** mert az semmi esetre sem ok a barátónjével való csokolózásra, hogy „*más fű sem mulasztaná el az alkalmat.*” Ez a válasz kétes, könnyelmű és olyan következtetést sejtett, amire nem akarunk most kitérni, nehogy elébe vágjunk olyan eseményeknek, amiknek bekövetkezéséről óvja meg az Eg őnt, szegény kis „Fehér virág”. Ha segítségére lehetünk, írjon máskor is, mindig szívesen válaszolunk.

Zörgő-kelengye fogalom!

NAPSUGÁRKA. Mindnyájan voltunk már hasonló „világgýűllő” hangulatban, amit valami nagy csalódás, kiábrándulás váltott ki. Sajnos, a butaság nagyon erős fegyver s aki ezzel sebez, fájdalom üstét mér a gyanútan emberre. E föltött legjobb napirendre térni. A dolog csak akkor válnék az időre veszélyessé, ha az elke-szeredésén nem tudna uralkodni és azonos fegyverrel ütné vissza. Sohasse felejtse el, hogy a látszat ellenére is mindig az az erősebb, akinek igaza van, vagy aki ártatlan. A bűn nem győzhet, mert Isten képviseli az Igazságot. Őnek is feltűnt zavarát rejtgette, de annál erősebben kiütőző, az eddiginél is idegesebb nyugtalansága. Örül a malom, Isten malma és aki belehull, nem kerülheti el a lelkiismeret kérdőremondását. Lehet, hogy a nagy dráma csöndes elégtávi halkul át, mert Ön így akarja. A lélektani síkon mozgó embernek nagy eredményeket sugalmaz az önállóság és egyéni szabadság. A kör- eset kiemeléséhez azonban kevés csak az akarat. Nem gondolja, hogy a „páciens”

szimulálhat? **Elsőrendű idegorvosi feladat a diagnózis megállapítása és a baj gyógyítása.** Erre nem vállalkozhat, mert meghaladja képességeit.

Gizella. Semmi frissesség nincs írásában. Stílusban nem öltözteti fel írói köntösbe az egyszerű kis történetet. Nem tudja kivirágoztatni gondolatát. Ezt sem közölhetjük.

MESSZE A NAGY ERDŐ. Szeretnők azzal bízni, hogy javára fog válni, ha szét tudja tépni a ráerőszakolt valótlán érzést. De attól tartunk, hogy ez irányú reménykedésünket nem tudja önmagában cselekedetté erősíteni és még sokáig fog vergődni, míg az elhatározássá érlelődik benne. Önhöz legmáltóbb cselekedet az lett volna, hogy ne alkudjon meg. Am igen alapos okai lehettek az erősen túlzott és gyanus mellékgondolatokkal terhelt gondoskodás elfogadására. Nem változtat a dolgon, hogy mindent „ma” tudja, mert e tudat már a kezdet kezdetén feljakt a lelkében, amikor végigzuhogott rajta a kérlelhetetlen tény. Az ilyen dolgok felett csak úgy térhet napirendre, ha nem keres szépítő szeteket a „rosszaság” elkenődzésére. Nem elbujtatni, nem titkolni, hanem napfényre kell hozni és teleplezni.

IV. éves prepa. Bensőséges melegség hullámai csapdosnak ki verséből. Mely szeretet, mely lágyan öleli magához a hozzá hasonló lelkeket. Sajnos, a színek pazar játéka hiányzik az ábrázolásából. Lehet, hogy valami titokzatos kifejlődés előtt állunk és az értelem tüze teljes pompájában vakító fehérré kiizzik. Majd meglátjuk, nem marad-e csak szép ígértet a forró láz.

HELLER NŐI KALAPJAI VEZETNEK FRIGYES SZABOTT ÁRAK!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 12

Dalénka. Az érzések hullámlása az olyan érzékenylelkű kisleányra, mint Ön, természetes, hogy nagy hatással van. Gondolatai rímekbe simulnak és a muzikájuk egyidőre megnyugtaltja. Nem érték-telen semmisségek, mert egy leányszív üzeneteit tolmácsolják még akkor is, ha a versbe öntött üzenet nem tudja hűten visszhangozni a szív muzikáját. Egyik versét, amelyikben legtisztábban kivehető a költő sejtelmes megnyilatkozása, hozni fogjuk.

LÁSZLÓ PEHELY GYAPJU VATA PAPAN ALAPITVA SZOLID-MEGBIZHATO 1898 • VII. VAS UCCA 14

HAJNAL. Hogyan köszönhetjük meg Önnek, hogy szép, okos levelével megajándékozott? Ilyennek látjuk a magyar asszonyokat, mint Ön, akinek a családja, az ura, a gyönyörű, egészséges gyermekei jelentik a tökéletes boldogságot és asszonyi sorsot. Ne hallgasson soha senkire a férjén kívül. A gyermekáldás Isten áldása és akik menekülnek a gyermekétől, Isten kezét taszítják el maguktól. Soha olyan teljes és sugárzó öröme nem emlékszem,

mint arra, mely három évtized távlatán át is töretlen fénygel ragyog fel az emlékezet horizontján. Egy tízgyermekes család lakott a szomszédunkban és a tíz pufókarcú, vidám gyereksereg nap mint nap, mint énekkórus zengete felém a reggelenként üdvözö „kezitscokolom”-at. Az édesanyjuk egy végtelen szelíd arcú asszonyka szintén mosolyogva intett köszöntést felém. El sodort közelükből a hivatásom, de tíz kedves gyermek ma is előttem mosolyog és hiszem, hogy ők is gondolnak rám. És ők nővelik bennem a hitet, hogy példaadásuktól megtisztultan és megerősödötten visszatérnek azok is a családi élet ötal-mazására, akiket eltántortott az önzés. A belső megigazulás revízióján át kell esen mindenki ebben az országban. A szerencse nem fordul addig népünk felé, míg önmagunk értékét nem becsüljük meg. De örökdió a Gondviselés felettünk és átsegít a magunk okozta bajaink között is, csak tudjunk keményen akarni.

Szenzációs új magyar találmány forradalmasította a kézi kötőipart. A „Rapid” kézi kötőkészülekről van szó, amellyel egy nap alatt annyi munka végezhető el, mint a kötőtűkkel 10 nap alatt. A „Rapid” kézi kötőkészülékkel minden kötésminta köthető, munkája kézimunka, a szemek egyenletesek, minden fonatra alkalmasak, kezelése egyszerű és a használati utasításból különös képzettség nélkül elsajátítható. Tetszetős és elpusztíthatatlan. Ismertetőt küld: Áruforgalmi Kft., Budapest, IV., Sütő-utca 2.

CHANEL. Rajzai ügyes kezűgyességre engednek következtetni. Hogy van-e tervező-képessége, ennek megállapítására nem vagyunk hivatottak, azonban ha értékesíteni kívánja rajzterehetségét, jelentkezzen vagy az Orsz. M. kir. Iparművészeti iskolában (IX., Kintizsy-u. 31.), vagy az Atelier Művészeti, Tervező- és Műhelyiskolában (V., Személynök-u. 9/11.), ahol továbbképzésére felvilágosítást nyerhet.

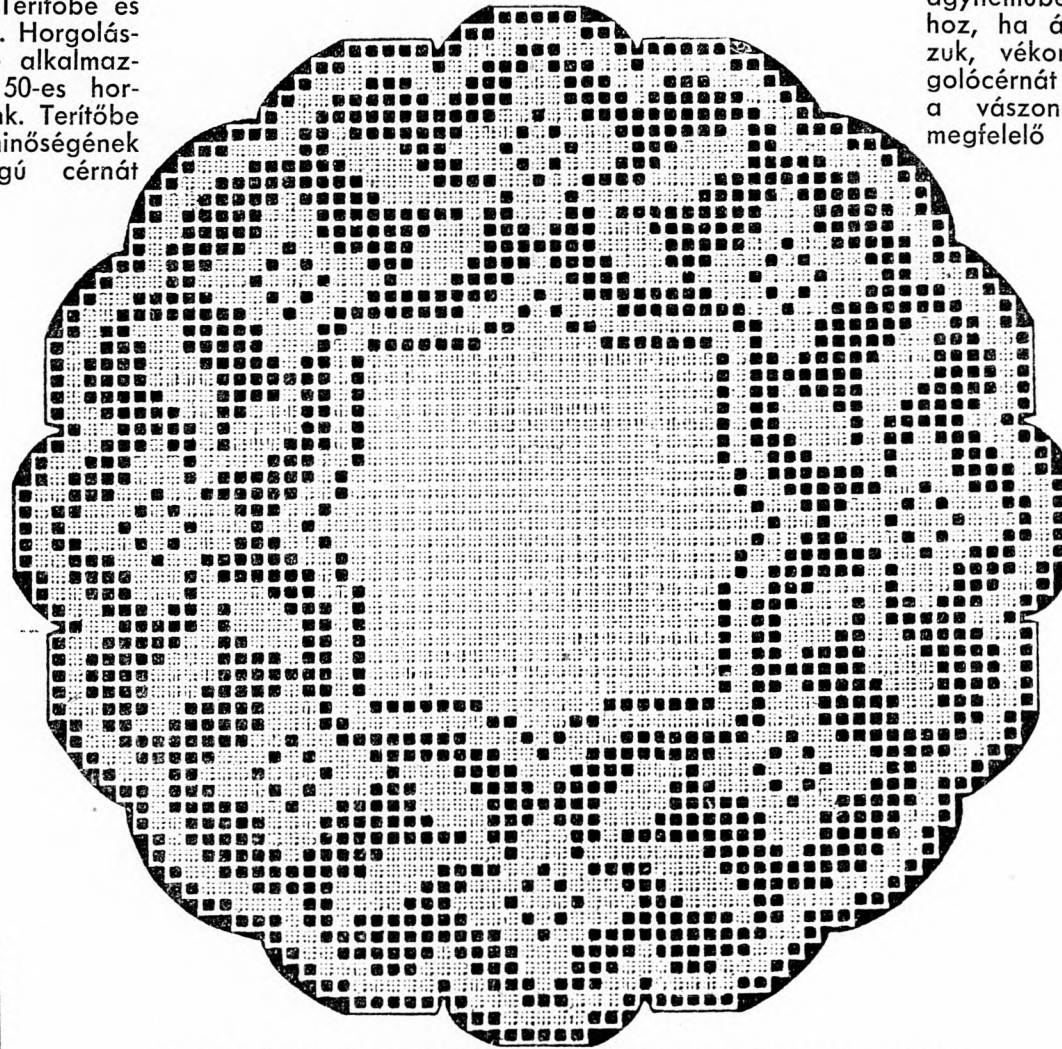
Üdit, szépit, fiatalít a világhírű Földes Margit-crème

A Magyar Nők Lapja 1940 szeptember havi kézimunkamelléklete

(Állandó havi melléklet)

5. RECE vagy HORGOLT SAROKMINTA. Terítőbe és ágyneműbe alkalmas. Horgoláshoz, ha ágyneműbe alkalmazuk, vékony 120—150-es horgológénnél használunk. Terítőbe a vászonanyag minőségének megfelelő vastagságú cénnél használunk.

6. RECE vagy HORGOLT SAROKMINTA. Terítőbe és ágyneműbe alkalmas. Horgoláshoz, ha ágyneműbe alkalmazuk, vékony 120—150-es horgológénnél használunk. Terítőbe a vászonanyag minőségének megfelelő vastagságú cénnél használunk.

Előnyomda, tervek,
kész és megkezdett kézi-
munkák, függönyök,
fonalak beszerzési helye

MUL Kézimunkabolt,
Budapest, Teréz-krt. 6

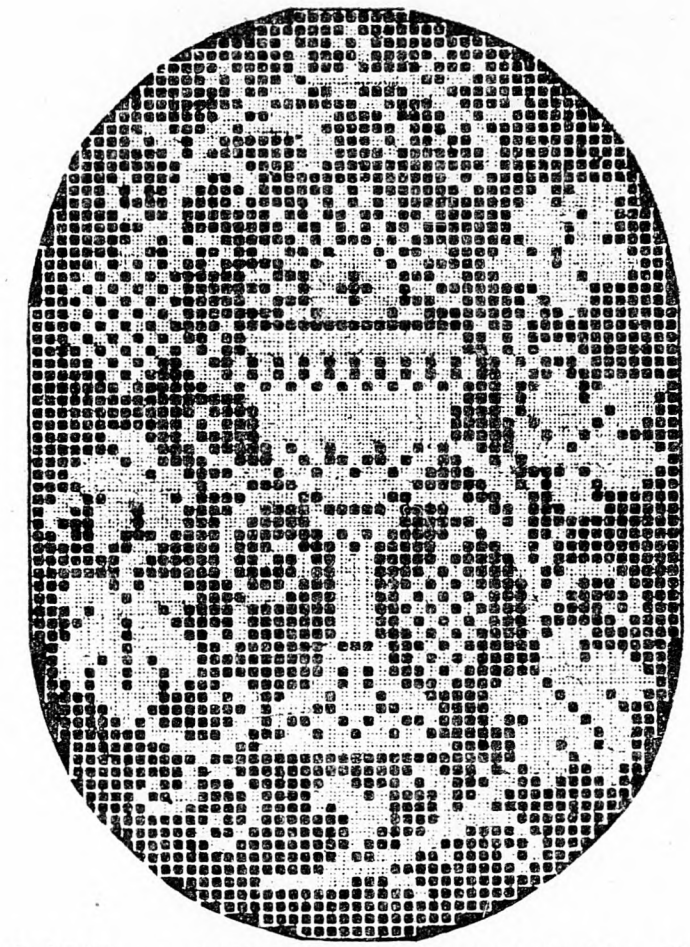
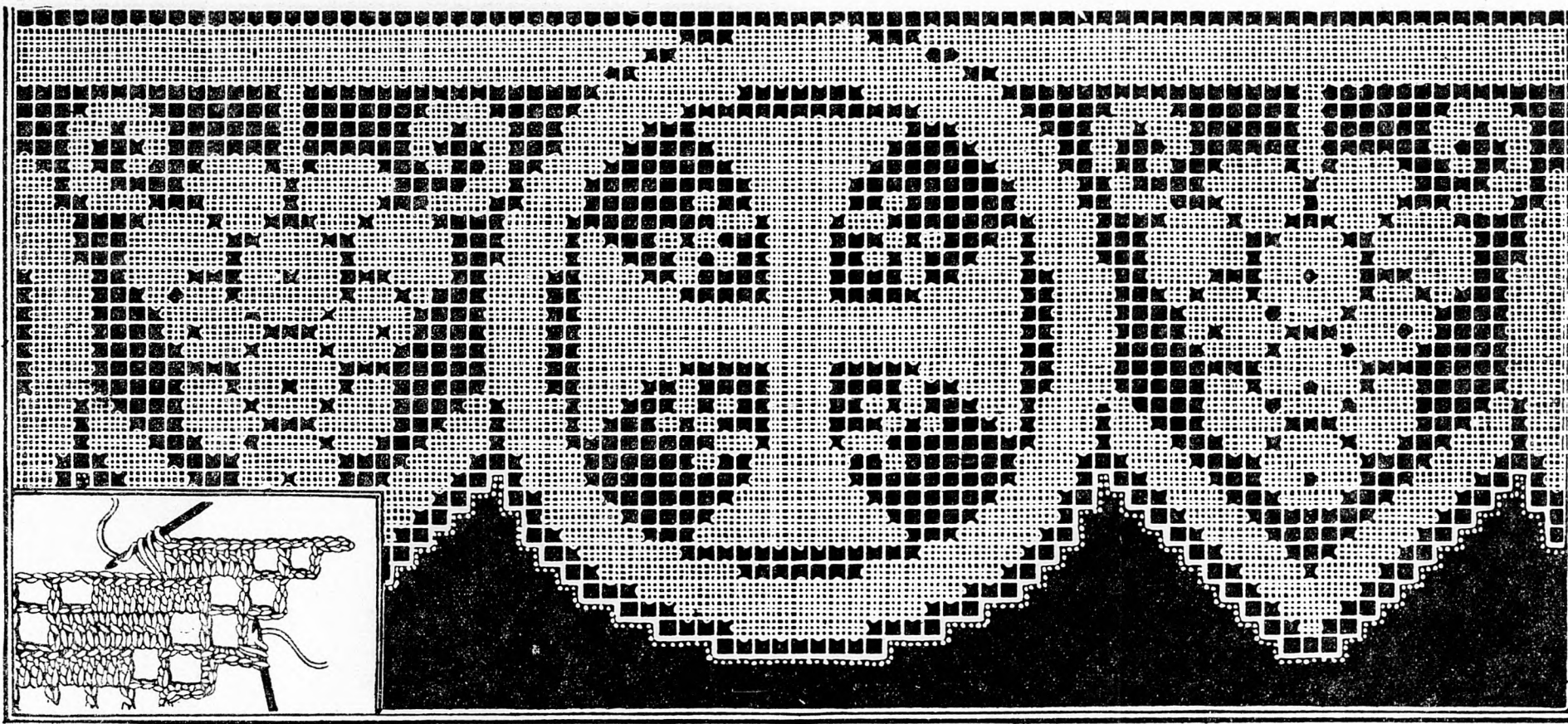
A Magyar Nők Lapja
szerkesztősége
és kiadóhivatala

IV., Ferenciek-tere 7,
II. emelet 6. szám
Telefonszám: 187—342

8. DÍSZTERÍTŐCSKE. 10 mm-es kockával készítve 63X63 cm. méretű terítőt kapunk. Horgolásához 8-as számú gyöngyfonalat használunk, mely 5 dekás motringból fehér színben 1 motring P 1.60. Ekrü színben P 1.50. A recelap készen is megrendelhető a terítőhöz szükséges 63X63 cm. méretben, 15 deka kitöltő fonállal együtt P 7.50.

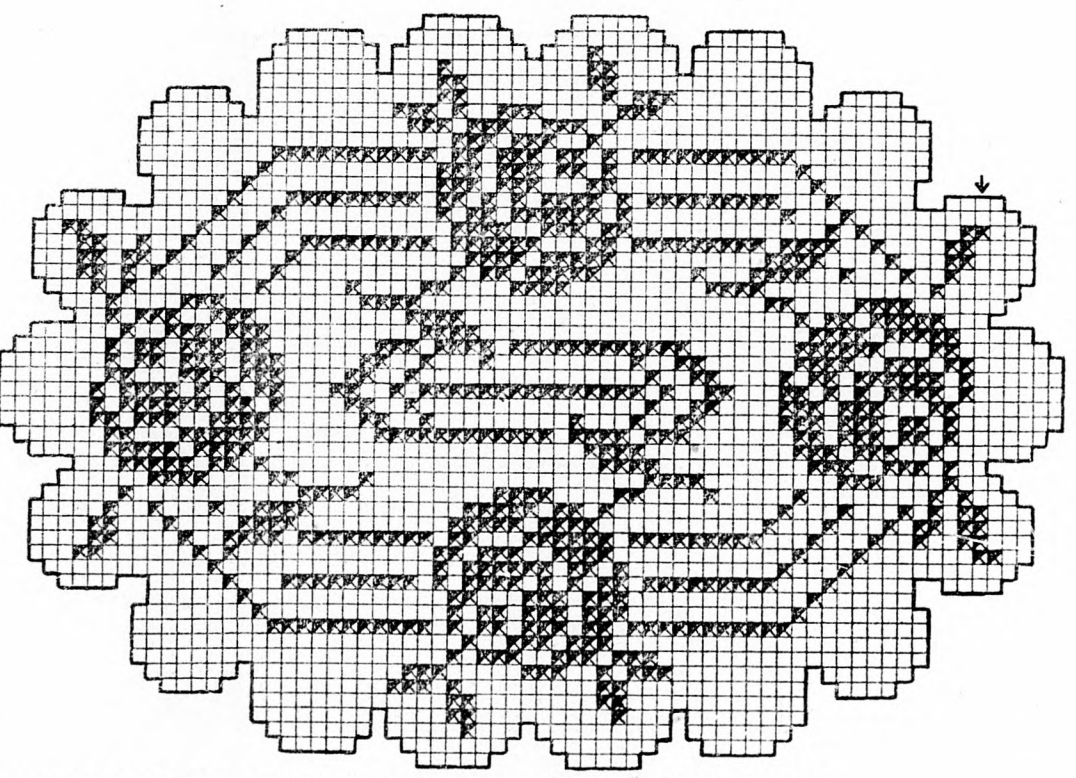
9. RECE vagy HORGOLT BETÉT, zsúrterítő, szalvéta, milió stb. díszítésére.

7. KERESZTOLTÉSES MINTA, terítőbe és konyhatörülökbe.

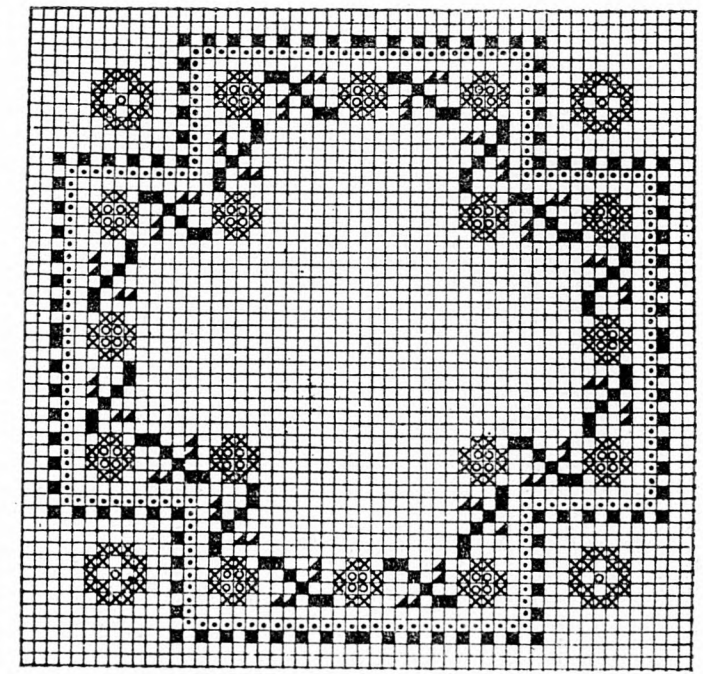
1. HORGOLT CSIPKE OLTÁRTERÍTŐRE. 34 kocka széles, az ábrán látható kockák szerint készítve 17 cm. széles csipke lesz. Horgolásához 10-es gyöngyfonalat, vagy 80-as horgoló cérnát használunk.

2. RECE vagy HORGOLT MOTÍV oltárterítő közepébe

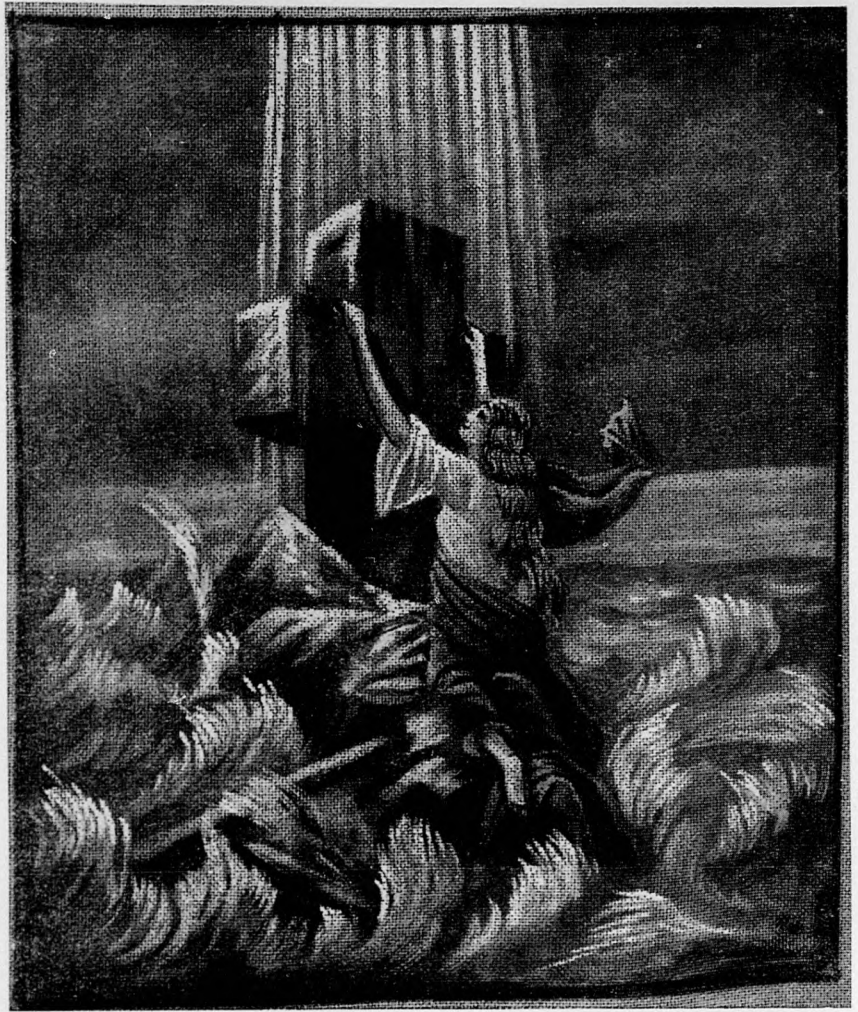

3. HORGOLT TALCATERÍTŐ. 100-as horgolócérnával készítenődő.

A Magyar Nők Lapja
 1940 szeptember havi
 kézimunkamelléklete
 (Állandó havi melléklet)

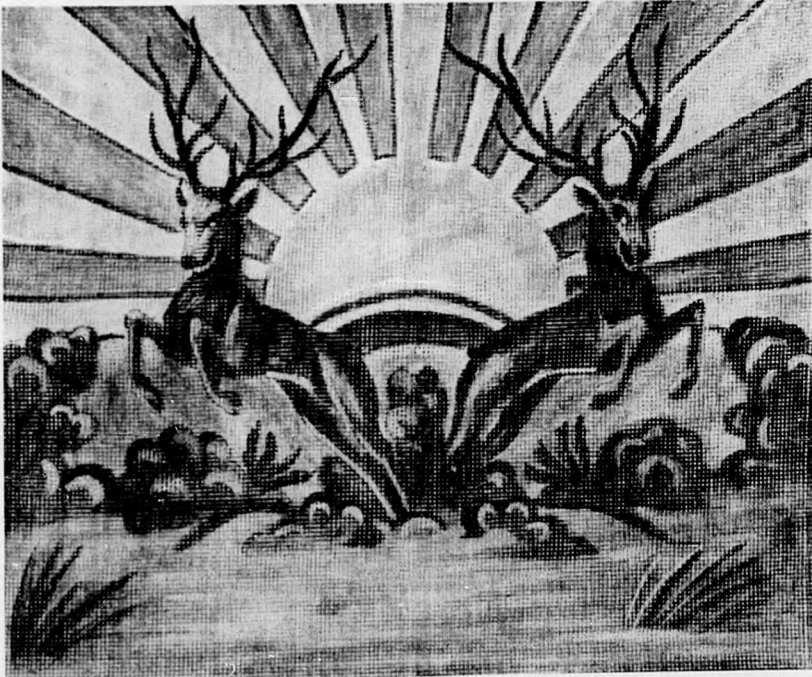

4. KERESZTOLTÉSES MINTA, terítők díszítésére. Készíthető egyszínű anyaggal.

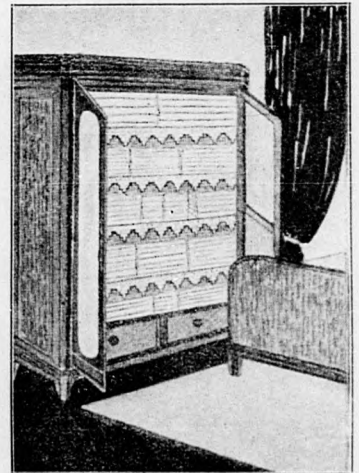
A Magyar Nők Lapja
szerkesztősége
és kiadóhivatala
IV. Ferenciek-tere 7,
II. em. 6. szám

Gobelinkép
Leírása kézimunkarovatunkban

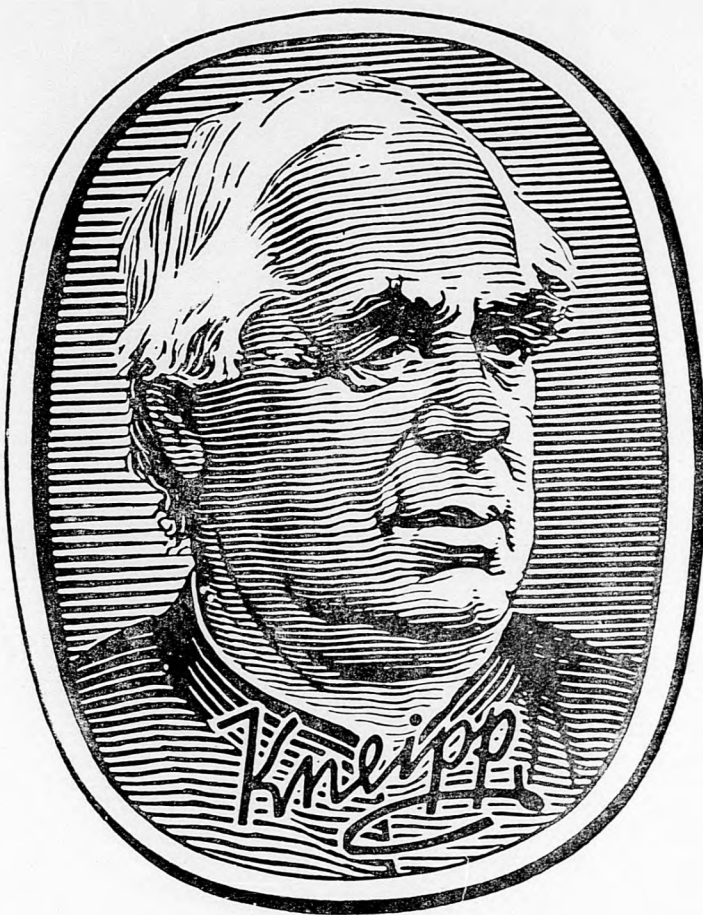

Díványpárna

Leírása kézimunkarovatunkban

Fehérneműs szekrény

1821-1897

Kneipp, a józan életnek, az észszerű és egészséges táplálkozásnak egyik nagy előharcosa volt. Ő adta nekünk a kiváló és egészséges népkávét, a Kneippmalátakávét. Minden egyes csomag iránta való nagyrabecsülésből, az ő képmását és aláírását viseli.